लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

सिद्धिचरण नगरपालिका, ओखलढुंगा

आर्थिक वर्ष २०८१/८२

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

सिद्धिचरण नगरपालिका, ओखलढुंगा

आर्थिक वर्ष २०८१/८२

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्धन गर्ने विश्वसनीय सार्वजनिक संस्था

(Be a Credible Public Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

स्वतन्त्र एवम् गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide Independent and Quality Audit Service)

मूल्य मान्यता (Core Values)

स्वतन्त्रता	*(Independence)*
निष्ठा	*(Integrity)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानुन बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यसमेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण गर्दा लेखापरीक्षण ऐन, २०७५, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिइएको छ। सोहीबमोजिम स्थानीय तहको २०८१।८२ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्दा देखिएका बेहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रियासमेत सम्बोधन गरी राय सहितको प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको परिपालना, राजस्व प्रक्षेपण तथा बजेट निर्माण, योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन तथा विकास निर्माण, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहितालगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता समेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

सबै स्थानीय तहको स्थलगतरूपमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षणको क्रममा देखिएका बेहोरा उपर स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग छलफलसमेत गरिएको छ।

यस वर्ष सामान्यतया स्थानीय तहमा कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक कानुन निर्माण पूर्ण रूपमा नभएको, विद्यमान कानुनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, करदाताको अभिलेख व्यवस्थित नभएको, आन्तरिक आयलाई व्यवस्थित गर्न नसकिएको, प्रशासनिक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, योजनालाई खण्डीकृत गरी कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, आयोजनाको प्राथमिकीकरण गरेर बजेट विनियोजन नभएको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरूको समेत विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरिएको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरूसमेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारीसमेत करारमा नियुक्ति गरेको, सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख तथा संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रूपमा हुन नसकेकोले आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन एवं बेरुजु फस्यौंटमा सुधार गर्नुपर्ने लगायतका बेहोरा देखिएका छन्।

लेखापरीक्षणबाट उल्लेख गरेका बेहोराको समयमा नै फस्यौंट तथा सुझावहरूको कार्यान्वयनबाट वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित सुधार गरेर स्थानीयतहबाट हुने विकास निर्माण तथा समग्र कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुर्‍याउने पदाधिकारी तथा कर्मचारी लगायत सबै सरोकारवाला प्रति आभार व्यक्त गर्दछु। साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न कर्मचारीहरूमा समेत विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

(तोयम राया)

२०८३ वैशाख **महालेखापरीक्षक**

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय, कोशी प्रदेश
काठमाडौं

प.सं.:2082/83 मिति : २०८३-१-२९
च.न :APPROVED/FAR/2081-82/LOC/626

श्रीमान् प्रमुखज्यू,

सिद्धिचरण नगरपालिका,

नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, ओखलढुङ्गा।

विषय - लेखापरीक्षण प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।

लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा (२) बमोजिम त्यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी तयार गरिएको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन यसैसाथ संलग्न गरी पठाइएको व्यहोरा जानकारीका लागि अनुरोध छ।

(श्रीकुमार राई)
नायब महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय, कोशी प्रदेश
काठमाडौं

प.सं.:2082/83 मिति : २०८३-१-२९
च.न :APPROVED/FAR/2081-82/LOC/626

स्थानीय तहको रायसहितको प्रतिवेदन

श्रीमान नगर प्रमुखज्यू,

सिद्धिचरण नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

ओखलढुङ्गा।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन।

१. कैफियत सहितको राय

हामीले त्यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन, बजेट तुलनात्मक विवरण, स्थानीय संचित कोषको वार्षिक आर्थिक विवरण र त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणीहरू समावेश भएको एकीकृत वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण गरी रायसहितको प्रतिवेदन पेस गरेका छौँ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेस भएको २०८२ आषाढ ३२ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत एवं वार्षिक प्रतिवेदन, बजेटको तुलनात्मक विवरण, स्थानीय सञ्चित कोषको वार्षिक आर्थिक विवरण त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणीहरूसमावेश भएको स्थानीय तहको एकीकृत वित्तीय विवरणले नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन तथा प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूत रूपमा सही र यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

२. कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

२.१. महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचामा वित्तीय विवरण तयार गर्नुपर्नेमा यस पालिकाले तयार गरेको वित्तीय विवरणमा अन्तरसरकारी अख्तियारी, आन्तरिक आय, विविध कोष लगायतका कारोबार समावेश गरेको छैन।

२.२. नगरपालिकाको आय तथा व्ययतर्फ रू. १ अर्ब ६० करोड २ लाख १२ हजार लेखापरीक्षण गरि रु. १ करोड ५४ लाख ५१ हजार बेरुजू देखिएकोमा प्रतिक्रियाबाट रु. ६८ लाख ५ हजार सम्परीक्षण भई असुल गर्नुपर्ने रु. २ लाख ६४ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. ६ लाख ५ हाजर, नियमित गर्नुपर्ने रु. ७५ लाख ६७ हजार र पेश्की बाँकी रु.२ लाख ९ हजर गरी जम्मा रु. ८६ लाख ४५ हजार बाँकी रहेको छ। गत वर्षसम्म कायम बेरुजू रु. १० करोड ९२ लाख ३६ हजार मध्ये रु. १ करोड ५ लाख ७५ हजार सम्परीक्षण भई यसवर्षको थप समेत हालसम्म अद्यावधिक बेरुजू रु. १० करोड ७३ लाख ६ हजार बाँकी रहेको छ। बेरुजु वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजु स्थिति र बेरुजु सम्परीक्षणको बेहोरा यसैसाथ संलग्न छ।

२.३. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले नगरपालिकाको पेस्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन। हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गरिएको छ। वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौँ। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौँ। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

३. अन्य बेहोरा- लेखापरीक्षणबाट ऐन नियमको परिपालना, आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था, स्थानीय वित्त व्यवस्थापन,सम्पत्तिको संरक्षण, स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग, शासकीय प्रवन्ध, स्रोत सुनिश्चितता र बजेट व्यवस्थापन र विकास प्रशासन र सोको कार्यान्वयन, अनुदान वितरण तथा अनुगमन, सेवा प्रवाह, स्थानीय प्रशासन, जवाफदेहिता र सुशासन लगायतका विषयमा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ।

४. वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखा उत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी

नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानबमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय प्रतिवेदन सारभूतरूपमा गलत आँकडारहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी स्थानीय सरकारमा रहेको छ। नगरकार्यपालिका, प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नगरपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा त्रुटिका कारण सारभूत रूपमा गलत आकडा रहित रहेको छ भनी यथोचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा यथोचित आश्वस्तताले उच्च स्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ। लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम लेखापरीक्षण कार्य सम्पादन गरिएको छ। यसरी लेखापरीक्षण गरिएको अवस्थामा समेत आन्तरिक नियन्त्रण र वित्तीय प्रतिवेदनको प्रकृति, लेखापरीक्षणका विधि तथा लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न लागेको समय जस्ता लेखापरीक्षणका अन्तर्निहित सीमाहरूका कारण वित्तीय विवरण वा आर्थिक कारोबारमा भएका सबै प्रकारका जालसाजी वा त्रुटि पत्ता लाग्न सक्ने निश्चितता हुदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा फरक पार्ने अवस्था देखिएका जालसाजी वा त्रुटिका एक वा समग्र सूचनालाई सारभूत रूपमा गलत आकडा मानिएको छ।

(श्रीकुमार राई)
नायब महालेखापरीक्षक

बेरुजु वर्गीकरण

चालु वर्षको बेरुजु

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट सम्परीक्षण			प्रतिक्रियाबाट थप बेरुजु रकम	बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
										असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		दफा संख्या		रकम	असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती			सैद्धान्तिक	लगती								
५७	८२	१,५४,५०,७५४	०	६७	६८,०५,०३३	०	५७	१५	८६,४५,७२१	२,६३,८०९	७५,६६,८३५	६,०५,२८४	०	०	८१,७२,११९	२,०९,७९२

अद्यावधिक बेरुजू स्थिति

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष सम्परीक्षण	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
ओखलढुंगा	१०,९२,३५,९२६	०	१,०५,७५,२९२	९,८६,६०,६३४	०	८६,४५,७२१	१०,७३,०६,३५५

बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क्र.सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	बेरुजुको व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
१	२०८१/८२	४५.१, ४५.२	सामाजिक सुरक्षा-	७४,९३६
२	२०८१/८२	१६.४	संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन	४,९९,६५८
३	२०८१/८२	३७	श्रमिकलाई बढी भुक्तानी -	१३,८७,९६७
४	२०८१/८२	४४.४, ४४.६, ४४.७	शिक्षातर्फ	३,३४,२७४
५	२०८१/८२	३९	बढी भुक्तानी (सङ्घीय ससर्त)	९,६७,२९०
६	२०८१/८२	३५	कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन-	१९,२४,५५८
७	२०८१/८२	४०	कर विजक -	५,२००

८	२०८१/८२	३८	उपभोक्ता समितिलाई बढी भुक्तानी -	४,११,१५१
९	२०८१/८२	२६	अनुदान -	१२,००,०००
१०	२०८०/८१	७७	स्वास्थ्य तर्फ	८८,५००
११	२०८०/८१	४२	स्थानीय भत्ता	४,२५०
१२	२०८०/८१	३८	सूचना प्रकाशन	३,९५२
१३	२०८०/८१	४१	सञ्चार खर्च	३१,०००
१४	२०८०/८१		शिक्षा कार्यक्रम	२,७४,८५८
१५	२०८०/८१	१५	म्याद ननाघेको पेश्की	४,४०,०००
१६	२०८०/८१	४५	भ्रमण अवधिको भत्ता	११,३७५
१७	२०८०/८१	४३	बढी भुक्तानीः	८,७३३
१८	२०८०/८१	६८	बढी भुक्तानी	३,८५६
१९	२०८०/८१	१४	पेश्की बाँकी	३०,७२,०००
२०	२०८०/८१	४८	गरिवसँग विश्वेश्वर	३१,९४०
२१	२०८०/८१	७९.१	कृषि कार्यक्रम तथा अनुदान वितरण	९,६४,५००
२२	२०८०/८१	४७	कुन्ता मावि ज्यामिरे सडक	१,८२,३८०
२३	२०७९/८०	२.५	वित्तिय विवरण	८५,७७६
२४	२०७९/८०	२६	लेखापरीक्षण प्रतिवेदन	४०,०००
२५	२०७९/८०	६७	पेश्की जमानत	४३,७०,४५७
२६	२०७९/८०	३५	दिवाखाजाको भरपाई	२,३८,२७५
२७	२०७८/७९	१७	भ्रमण भत्ता भुक्तानी	७०,५००
२८	२०७८/७९	२५	प्रोभिजलन सम भुक्तानी	५०,०००
२९	२०७८/७९			५,०२,९४०
३०	२०७७/७८	६१.३	अनुदानमा कार्यक्रम संचालन स्थिति	१,००,०००
जम्मा				१,७३,८०,३२६

सिद्धिचरण नगरपालिका, ओखलढुंगा

(८०११०४०१३००)

सिद्धिचरण नगरपालिका , ओखलढुंगा

परिचय

१ **परिचयः**

(क) कार्यालय परिचय :- स्थानीय शासन पद्धति सुदृढ गरी विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यास संस्थागत गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्न यस पालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वय प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु पालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस पालिकामा नगरसभा सदस्य ६३ जना, १२ वडारहेको छ भने क्षेत्रफल १७१.०६ वर्ग किलोमिटर तथा २८३७४ जनसंख्या रहेको छ ।

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य :- लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानुनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि :- यस कार्यालयको विनियोजन, राजस्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, वित्तीय व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८२।०४।२७ देखि २०८२।०४।३० सम्म रहेको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्वनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरु सीमाको रुपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति :- पालिकाको आय र व्ययतर्फ रू. १ अर्व ६० करोड २ लाख १२ हजारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को विस्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

(छ) लेखापरीक्षणमा परीक्षण गरिएका मुख्य विषयहरु :- लेखापरीक्षण योजना अनुसार परीक्षण गरिएका विषयहरु अनुसूची – २ मा संलग्न छ ।

(ज) लेखापरीक्षणको क्रममा असुली :- लेखापरीक्षणको क्रममा निम्नानुसारको रु.९ हजार ५ सय असुल भइ दाखिला प्रमाण पेश भएको छ ।

सि.नं	बिवरण	रकम रु.
१	यातायात खर्च नर्म्स भन्दा बढी भुक्तानी	९५००

२ **एकीकृत वित्तीय विवरण**

सि.नं.	आय विवरण	रकम	जम्मा रकम	सि.नं.	व्याय विवरण	रकम	जम्मा रकम
१	गत आ.व.को अल्या/ सुरु मौज्दात		४३१५७९५१.३४	१	बजेट खर्च/ फिर्ता (विनियोजन/ कार्यसंचालन/ TSA/ धरौटी)		५६६०२५८१६.४७
१.१	संचित कोष खाता	२३०५१२३९.९०		१.१	सिद्धिचरण न.पा. -चालु	४६६४४४५९.१९	
१.२	प्रकोष व्यावस्थापन कोष	१०९५२०६.००		१.२	कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	७९४१४७३६.४५	
१.३	कर्मचारी कल्याण कोष	३३६२४८५.२३		१.३	वडा कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	९३१५७७०.००	
१.४	लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष	१९७५००.००		१.४	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम	३०८१८३८८३.०७	
१.५	व्याकहोई लोडर	५७४९९३.००		१.५	प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम	४४१७१६२.००	
१.६	मर्मत सम्भार कोष	१९८०७५२.००		१.६	सिद्धिचरण न.पा. पुजिगत	७४९२३९५३.७६	
१.७	धरौटी	९४२९७३७.००		१.७	कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक पुजिगत	१०८३९७२.००	
१.८	विविध खर्च खाता मौज्दात	३१३८५३८.२१		१.८	संघिय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम पुजिगत	२५४२०३४९.००	
१.९	एकल महिला स्वरोजगार बीउ पुजी कोष	३२७५००.००		१.९	प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम पुजिगत	१६६२१५३१.००	
२	चालु आ.व.को आम्दानी			**कार्यसंचालन कोष तर्फको खर्च**			२०२७५४५६.७७
संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित अनुदान			४६३७२७७००.००	१.१	मानसिक स्वास्थ्य तथा परामर्श केन्द्र	२९७५८८१.५०	
२.१	संघिय समानिकरण अनुदान	९५८८९२००.००		१.११	मर्मत सम्भार कोष	१८७८६०४.००	
२.२	संघिय शसर्त अनुदान	३५६६१६५००.००		१.१२	लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष	४७३१०.००	
२.३	संघिय समपुरक अनुदान	२५००००००.००		१.१३	कर्मचारी कल्याण कोष	७२०००.००	
२.४	संघिय बिषेश अनुदान	८७२२०००.००		१.१४	पर्यटन बोर्ड	१४४९१६६.४६	
प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित अनुदान			३७०८३०००.००	१.१५	लैङ्गिक हिंसा रोकथाम तथा प्रतिकार्य कार्यक्रम	१९८१४००.०१	
२.५	प्रदेश समानिकरण अनुदान	६३८७०००.००		१.१६	अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनस्थापना कार्यक्रम	१४१५३००.००	
२.६	प्रदेश शसर्त अनुदान	१७६९६०००.००		१.१७	अन्तरपालिका सहलगानी	३५००००.००	
२.७	प्रदेश समपुरक अनुदान	१३००००००.००		१.१८	बिमा दावी बापतको भूक्तानी रकम	८७५००.००	
राजश्व बाडफाडबाट प्राप्त आय			१०७०१०९६८.२६	१.१९	सडक वोर्ड नेपाल	१००१८२९४.८०	
२.८	संघीय सरकारबाट प्राप्त राजश्व बाडफाँड	९३५३६८०७.९३		**धरौटी फिर्ता**			४२२०६१६.००
२.९	प्रदेश सवारी कर बाँडफाँड	९१३४८६६.४७		१.२	धरौटी फिर्ता/ सदरस्याहा	४२२०६१६.००	
२.१	घर जग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर(मालपोत)	४३३९२९३.८६		**अन्तरसरकारी अख्तियारी तर्फको खर्च रकम**			१४६८८३५३५.००
आन्तरिक आय			१७२४९४३६.४७	१.२१	पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना	-	
२.११	आन्तरिक आम्दानी	१७२४९४३६.४७		१.२२	स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	२४२५०००.००	
कार्य संचालन तर्फको आय			२१४४८१४५.२६	१.२३	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना केन्द्र स्तर	४३२०००.००	
२.१२	मानसिक स्वास्थ्य तथा परामर्श केन्द्र	२९७७१८६.००		१.२४	सामाजिक सुरक्षा	१४४०२६५३५.००	
२.१३	मर्मत सम्भार कोष	११४४९७.००		२	खर्च नभएको निकासा/ अनुददान फिर्ता		४३८९१५७४.९३
२.१४	सडक बोर्ड नेपाल जनसहभागिता समेत	११९०६९५७.९७		२.१	संघिय सरकारबाट हस्तान्तरित अनुदान फिर्ता	३४२३४२६७.९३	
२.१५	लैगिक हिंसा निवारण कोष	२५००००.००		२.२	प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित अनुदान फिर्ता	९६५७३०७.००	
२.१६	कर्मचारी कल्याण कोष	४९९६५८.००		**अन्तरसरकारी अख्तियारी तर्फको फ्रिज रकम**			११२९६१८५.००
२.१७	लैङ्गिक हिंसा रोकथाम तथा प्रतिकार्य कार्यक्रम	१९३८०८०.००		२.३	अन्तरसरकारी अख्तियारी तर्फको फ्रिज रकम	११२९६१८५.००	
२.१८	बिमा दावी	८७५००.००		३	बैंक मौज्दात		५८१८३७७०.१६
२.१९	नेपाल पर्यटन बोर्ड	१४४९१६६.४६		३.१	संचित कोष खाता	३८२०४९५३.२३	
२.२	अन्तरपालिका सहलगानी	३५००००.००		३.२	लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष	४००१९०.००	
२.२१	अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनस्थापना कार्यक्रम	११९३६००.००		३.३	प्रकोष व्यावस्थापन कोष	१०९५२०६.००	
२.२२	प्रादेशिक र स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	४३६४९९.८३		३.४	एकल महिला स्वरोजगार बीउ पुजि	५७२५००.००	
२.२३	एकल महिला स्वरोजगार बीउ पुजी कोष	२४५०००.००		३.५	कर्मचारी कल्याण कोष	३७९०१४३.२३	
धरौटी तर्फको आय			२९२००३३.००	३.६	सडक वोर्ड नेपाल	४५४६७८०.९७	
२.२४	धरौटी आय	२९२००३३.००		३.७	मानसिक स्वास्थ्य तथा परामर्श केन्द्र	६६८४३.७५	
अन्तरसरकारी अख्तियारी तर्फ			१५८१७९७२०.००	३.८	मर्मत सम्भार कोष	७९१६३८.००	
२.२५	पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना	१००००००००.००		३.९	लैङ्गिक हिंसा रोकथाम तथा प्रतिकार्य कार्यक्रम	८१६६.१२	
२.२६	स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	२६६३०००.००		३.१	अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनस्थापना कार्यक्रम	१२३२०.६८	

२.२७	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना केन्द्र स्तर	१०८४०००.००		३.११	प्रदेश तथा स्थानीय सहयोग कार्यक्रम	५६५८७४.१८	
२.२८	सामाजिक सुरक्षा	१४४४३२७२०.००		३.१२	धरौटी मौज्दात	८१२९१५४.००	
	जम्मा		850776954.3		जम्मा		850776954.3

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

३ **वित्तीय विवरणको विश्लेषण-**

वित्तीय प्रतिवेदन - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा दफा ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले महालेखापरीक्षकबाट मिति २०७९।८।२० मा स्वीकृत भएको सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NPSAS) अनुसार लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ । पालिकाले उपलब्ध गराएको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७०) सम्बन्धमा निम्नअनुसार देखिएको छः

३.१ **वित्तीय विवरणको यथार्थता** - पालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कनको गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ । आर्थिक कारोबार गर्दा सुत्रको प्रयोग गरी सम्पूर्ण आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवदेन गर्नुपर्दछ भने सोही प्रणालीबाट स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७०) तयार गर्नुपर्छ । पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु. १४,४०,२६,५३५।००, स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको रु २४,२५,०००।०० तथा विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाको रु. ४,३२,०००।०० समेत गरी रु. १४,६८,८३,५३५।०० सुत्रमा लेखाङ्कन गरेको छैन । जसले गर्दा सुत्रबाट तयार भएको वित्तीय विवरणसमेत पूर्ण नहुँदा पालिकाको यथार्थ आर्थिक अवस्थाको चित्रण गरेको छैन । तसर्थ सबै आर्थिक कारोबार सुत्र मार्फत हुने र सबै कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

३.२ **फरक हिसाब** – यस पालिकाले सुत्रबाट तयार गरेको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७०) ले सबै कारोबार नसमेटेको कारण लेखापरीक्षणका क्रममा पालिकाबाट भएका सबै कारोबार समेटिने गरी एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गर्न लगाइएकोमा उक्त दुई विवरणमा देहायअनुसार यस वर्षको प्राप्ति रु.२२,६४,३९,४७३।१९, यस वर्षको भुक्तानी रु. २२,६५,६७,३६७।७० फरक परेको छ । सुत्रमा पालिकाको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारहरु समाविष्ट गरी म.ले.प.फा.नं.२७० ले पालिकाको समष्टिगत आर्थिक कारोबारको यथार्थ अवस्था चित्रण गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

विवरण	गतवर्षको जिम्मेवारी	यसवर्षको प्राप्ति	यसवर्षको भुक्तानी	बैङ्क मौज्दात
सुत्र अनुसारको वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७०)	४३१५७९५१.३४	५८११७९५२९.८०	५६६०२५८१६.४७	५८१८३७७०.१६
एकीकृत आर्थिक विवरणअनुसार	४३१५७९५१.३४	८०७६१९००२.९९	७९२५९३१८४.१७	५८१८३७७०.१६
फरक	-	**२२६४३९४७३.१९**	**२२६५६७३६७.७०**	-

३.३ **बैङ्क हिसाब विवरण** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ अनुसार पालिकाको कारोबार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजस्व र खर्च शीर्षकको वर्गीकरणअनुसार लेखाङ्कन र बैङ्क हिसाब मिलान विवरण (म.ले.प.फा.नं.२१२) तयार गरी हिसाब भिडान समेत गर्नुपर्दछ। पालिकाले पेश गरेको विवरण अनुसार वर्षान्तमा स्रेस्ता र बैङ्क मौज्दात देहायअनुसार छ:

खाता	स्रेस्ताअनुसार मौज्दात रु.	बैङ्क स्टेटमेन्टअनुसार वर्षान्तको मौज्दात रु.	फरक रु.
स्थानीय तहसञ्चित कोष खाता	३८२०४९५३.२३	३८२०४९५३.२३	०.००
चालु खर्चखाता	०.००	०.००	०.००
पुँजीगत खर्चखाता	०.००	०.००	०.००
विविधखर्च खाता	५१९९९८५.७०	५१९९९८५.७०	०.००
विपद व्यवस्थापन खाता	१०९५२०६.००	१०९५२०६.००	०.००
स्थानीय विभाज्य कोष			०.००
विविध कोष खाता	५५५४४७१.२३	५५५४४७१.२३	०.००
धरौटी	८१२९१५४.००	८१२९१५४.००	०.००
ग१.१, आन्तरिक राजस्व खाता	०.००	०.००	०.००
ग१.२, बाँडफाँडबाट प्राप्त राजस्व खाता	०.००	०.००	०.००
जम्मा	**५८१८३७७०.१६**	**५८१८३७७०.१६**	

४ **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली-**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले त्यस्तो प्रणाली तयार गरी लागू गरेको पाईएन। जसले गर्दा पालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको र सोमाथि विश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन। यस सम्बन्धमा देखिएका केही व्यहोराहरु देहायबमोजिम रहेका छन:

• पालिकाले २०८१।८२ को अवधिमा भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसुची-२११ वमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार नगरेको,

• राजश्व संकलन सम्बन्धमा सुचना प्रबिधिको प्रयोग गरी सबै कारोबार बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत गर्ने गरेको नगरेको,

• स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक योजना तयार गरे पनि सो को कार्यान्वियन अवस्था कमजोर रहेको,

• रणनीतिगत विषय, क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वियनमा नल्याएको,

• स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वियन हुने आयोजनाको बिश्लेषण गरी सम्भाब्य आयोजनाको बैंक तयार नगरेको,

• दिगो बिकास लक्ष्य (२०१६-३०) लाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरु तोकि मुल्याङ्कन गर्ने कार्य नभएको

• जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा नगरेको,

• सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(११) मा निर्माण कार्य सम्पन्न गरिसकेपछि भौतिक संरचनाहरुको विवरण खुलाई अभिलेख राख्नुपर्नेमा नगरेको,

• सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि,२०७७ को परिच्छेद ७ दफा ३१ मा आगामी आर्थिक वर्षमा भत्ता प्राप्त गर्नेहरुको विवरण सम्बन्धित वडा समितिहरुको सिफारिसका आधारमा स्थानीय सभामा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा कार्यालयले लाभग्राहीहरुको

विवरण सभामा पेश नगरेको,

• विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ४५ मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले गरेको कामको वार्षिक प्रतिवेदन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति समक्ष पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित समितिमा पेस गरेको नदेखिएको,

• स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा स्थानीय तहले सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्नुपर्ने उल्लेख भएकोमा नगरपालीकाले सार्वजनिक सम्पतीहरुको अभिलेख राखेको छैन्।

• खेलकुद कार्यक्रम, सांस्कृतिक कार्यक्रमहरुको लागि अध्यक्षको तोक आदेशको आधारमा भुक्तानी गर्ने गरेको

• सवारी तथा उपकरणको मर्मत संरक्षण तथा अभिलेख फारम नराखेको¸

• नगरपालिका तथा विद्यालयबाट आयोजना भएको खेलकुद प्रतियोगितामा खरिद गरी प्रयोग गरिएका खप्ने जिन्सी सामग्री लगायतका खेलकुद सामग्रीको विवरण सहित सम्बन्धित कार्यालय वा विद्यालयमा दाखिला गर्ने नगरेको¸

• अधिकांशमा अनुगमन भ्रमण प्रतिवेदन पेस नभएको

• सवारी मर्मतमा लागत अनुमान तयार नगरेको

• अधिकांश कार्यक्रम सञ्चालन पूर्व प्रस्ताव स्वीकृत नभएको र कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन पेस नगरेको

• विभिन्न कार्यक्रमहरूको अनुगमन बापत भत्ता भुक्तानी भएकोमा अनुगमन प्रतिवेदन पेस नभएको

• विभिन्न पत्रपत्रिका तथा सञ्चार माध्यममा पालिकाको तर्फबाट सचेतनामूलक सन्देश तथा शुभकामना प्रकाशन तथा प्रशारण बापतको बिल बमोजिम भुक्तानी भएकोमा सम्झौता/कार्यादेश संलग्न नरहेको।

• मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता नभएको फर्मबाट समेत खरिद गर्ने गरेको

तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकिए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वसनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउनु पर्दछ।

५ **योजना प्राथमिकीकरण** -

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ । स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को दफा ५.२.४ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ मा आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू गरिवी निवारण, उत्पादनमूलक, रोजगारी, लागत सहभागिता, स्थानीय स्रोत र साधन, समावेशी विकास, दिगो र वातावरण संरक्षण र भाषिक र सांस्कृतिक विकास उल्लेख गरेको छ र सोही अनुसार गणना गरी प्राथमिकता आधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। तर पालिकाले दिएको विवरण अनुसार आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा निम्नअनुसार १२ वडाको लागि वडागत र पालिकास्तरका कुल ३३३ योजनामा वजेट विनियोजन गरेको छ।

क्रसं.	कार्यक्रमको नाम	योजना सङ्ख्या	रु.२० लाखमाथिका योजना सङ्ख्या		रु.५ लाखदेखि २० लाख सम्मका योजना सङ्ख्या		रु.५लाखभन्दा कमका योजना सङ्ख्या	
			योजना संख्या	विनियोजित बजेट	योजना संख्या	विनियोजित बजेट	योजना संख्या	विनियोजित बजेट
१	पालिकास्तरीय	१७८	११	६ करोड २७ लाख ८ हजार	५२	४ करोड ४५ लाख ८३ हजार	११५	२ करोड ४९ लाख ४३ हजार
२	वडास्तरीय	१५५	०		७	४२ लाख	१४८	२ करोड ५४ लाख २३ हजार
	जम्मा योजना	३३३	११		५९		२६३	
	विनियोजित बजेट	१६ करोड १८ लाख ५७ हजार	६ करोड २७ लाख ८ हजार		४ करोड ८७ लाख ८३ हजार		५ करोड ३ लाख ६६ हजार	

उपर्युक्त विवरणअनुसार पालिकाले साना र वितरणमुखी योजनाहरु सञ्चालन गरेको देखिन्छ । जसले गर्दा सञ्चालित योजनावाट दीर्घकालिन प्रतिफल प्राप्त नहुनका साथै चालु प्रकृतिका खर्चमा बृद्धि भै लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत प्रश्न उठ्ने गरेको छ ।त्यसैगरी यो वर्ष सभाले पारित गरेका उल्लेखित योजना मध्ये २६३ योजनामात्र कार्यान्वयन भई रु १ करोड ३० लाखको ७० योजना कार्यान्वयन हुन सकेको देखिएन । तसर्थ पालिकाले योजना वस्तुनिष्ठ तवरले प्राथिमिकीकरण र छनौट गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।

६ **त्रैमासिक खर्च -**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम त्रैमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र त्रैमासिक कार्यलक्ष्य तथा कर्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार त्रैमासिक खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च	त्रैमासिक खर्च				
		प्रथम त्रैमासिक खर्च	दोस्रोत्रैमासिक खर्च	तेस्रोत्रैमासिक खर्च	चौथोत्रैमासिक खर्च	आषाढमहिना को खर्च
पूँजिगतखर्चतर्फ	११८०४९८०५.७६	२९५३०३४।००	१७६७९५६२.००	२६६६७४५९.००	७०७४९७५०.७६	४१३३७५०९.७६
प्रतिशत		**२.५०**	**१४.९८**	**२२.५९**	**५९.९३**	**३५.०२**

पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरणअनुसार बार्षिक रु. ११८०४९८०५।७६ निकासा भएकोमा प्रथम त्रैमासिकमा रु. २९५३०३४।०० अर्थात २.५० प्रतिशत, दोश्रो त्रैमासिकमा रु. १७,६७९,५६२.००, अर्थात १४.९८ प्रतिशत र तेश्रो त्रैमासिकमा रु. २६,६६७,४५९.००, अर्थात २२.५९ प्रतिशत, र चौथो त्रैमासिकमा रु. ७०,७४९,७५०.७६ अर्थात ५९.९३ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी नै आषाढ महिनामा मात्र रु. ४१,३३७,५०९.७६ अर्थात ३५.०२ प्रतिशत खर्च देखिनुले आषाढमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च ब्यवस्थापन भएको देखिएन । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार त्रैमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ ।

७ बजेट तथा कार्यक्रम

७.१ **आवधिक योजना** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम पालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको विकासका लागि आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्नेमा पालिकाले आवधिक योजना तयार गरेको छैन। आवधिक योजना नहुँदा पालिकाले वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्दा आवधिक योजनाका दीर्घकालीन विषयलाई भन्दा सालवसाली विषयहरुलाई समावेश गरेको देखिन्छ। स्थानीय तहको समग्र विकासका लागि आवधिक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।

७.२ **बजेट सीमा निर्धारण समिति** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ। उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कूल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्रथमिकिकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्ने जस्ता कार्यहरु फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले चैत्र १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितिलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले समितिको गठन गरेको छैन। ऐनमा व्यवस्था भएअनुसार बजेट सीमालगायत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण सम्बन्धी नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा एवं सोको पालनामा सम्बन्धित पदाधिकारीको ध्यान जानुपर्दछ।

७.३ **बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) मा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार समिति गठन गरेको भएता पनि आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता कायम गरेको समेत नदेखिएकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्थाको परिपालनामा ध्यान दिनुपर्दछ।

७.४ **बजेट पेश, पारित र अख्तियारी** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस पालिकाको उपप्रमुखले मिति २०८१।३।१० मा रु.६७ करोड १८ लाखको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा सभाबाट मिति २०८१।०३।२७ मा पारित भएको छ। यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले मिति २०८१।०४।०१ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ।आर्थिक वर्ष भित्र सम्पन्न गरिसक्ने गरी बजेट, कार्यक्रम र योजना व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ।

७.५ **क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति** - स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ। यस पालिकाको २०८१।८२ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ।

क्र.स	क्षेत्र	बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	आर्थिक विकास	५६७७०८७०.००	४१५८८२९१.००	७३.२६
२	पूर्वाधार विकास	७८९३९७२५.००	५८४३८५४७.७६	७४.०३
३	सामाजिक विकास	४०५११६८०७१.००	३५८९९०१५६.५५	८८.६०
४	बातावरण तथा विकास	०.००	०.००	०.००
५	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	१७५६११३०.००	११७५९८५२.५१	६६.९७
६	अन्य कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	११९८४०५५०.००	९२७४८९६८.६५	७७.३९
जम्मा		**६७८२८०३४६.००**	**५६३५२५८१६.४७**	**८३.०८**

उपर्युक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्ये बातावरण तथा विकास क्षेत्रमा खर्च गरेको छैन भने खर्च भएको क्षेत्रमध्ये सामाजिक विकासमा सबैभन्दा बढी ८८.६० प्रतिशत र संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासनमा सबैभन्दा घटी ६६.९७ प्रतिशत रहेको छ।

८ खर्च बिश्लेषण

पालिकाले यसवर्ष कुल आन्तरिक आयबाट रु. १,७२,४९,४३६।४७, राजस्व बाँडफाँटबाट रु. १०,७०,१०,९६८।२६ र अनुदानबाट रु ५०,०८,१०,७००।०० समेत रु. ६२,५०,७१,१०४।७३ आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु. ४४,७९,७६,०१०।७१ र पूँजिगत तर्फ रु ११,८०,४९,८०५।७६ समेत रु. ५६,६०,२५,८१६।४७ खर्च भएको छ। खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा ३.०५ प्रतिशत रहेको छ। यसवर्ष पदाधिकारी सुबिधामा रु १,०८,०६,०००।०० खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको ६२.६५ प्रतिशत रहेको छ। पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट ७१.६७ प्रतिशत चालु र १८.८९ प्रतिशत मात्र पूँजिगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ। यसबाट पालिकाले विकास निर्माण कार्यक्रम सञ्चालनमा न्युन खर्च गरी प्रशासनिक कार्यमा बढी खर्च गरेको देखिन्छ। प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकत्तम रुपमा विकास निर्माणमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।

९ वार्षिक खरिद योजना/गुरुयोजना

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोडभन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले वार्षिक १० लाखभन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खारिद योजना बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ। यस पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु.१२८०६८१००.५६पूँजीगत खर्च/खरिद निर्माण कार्य गरेको छ। तर पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम वार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो। अतः पालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ।

१० सार्वजनिक परीक्षण

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, दिगो र भरपर्दो वनाउन कार्यक्रमको सामाजिक परीक्षण अन्तर्गत सार्वजनिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिम सबै योजनाको तोके बमोजिम सार्वजनिक सुनुवाई भएको पाइएन। तोकिए बमोजिम सार्वजनिक परीक्षण गरी पालिकाबाट हुने आर्थिक कारोबारमा जवाफदेहिता र पारदर्शिताको प्रवर्द्धन गर्नु पर्दछ

११ फोहरमैला व्यवस्थापन

फोहरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ अनुसार स्थानीय तहहरुले स्रोतमै फोहरमैलाको वर्गीकरण गर्न लगाई सोही अनुसार सङ्कलन र व्यवस्थापन गर्ने कार्यको शुरुवात गर्न नसकेको कारण फोहरमैला व्यवस्थापनमा जटिलता देखिएको छ। फोहर उत्सर्जन हुने स्रोतमा नै वर्गीकरण गरी कुहिने, नकुहिने, सिसाजन्य, अस्पतालबाट उत्पादित र इ-वेष्ट लगायतका फोहर वर्गीकरण गरी उपयुक्त व्यवस्थापन गरेको देखिएन। फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरी पालिकाको पर्यावरणलाई स्वच्छ राख्नुपर्दछ।

१२ कानून निर्माण एवं कार्यान्वयन

१२.१ **कानून र सञ्चालन स्थिति** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड सबनाई कार्यान्वियनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ। जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट नमूना कानूनहरु बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म २८ वटा ऐन, ७ वटा नियमावली, ७१ कार्यविधि लगायत १०६ वटा कानुन निर्माण गरी कार्यान्यिनमा ल्याएको जानकारी प्राप्त भएको छ ।

१२.२ **न्यायिक समिति** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ। समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ। तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतवर्ष फर्स्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी ४ र यो वर्ष थप भएको ११ गरी कुल १५ विवाद दर्ता भएकोमा ११ वटा मात्र फर्स्यौट भई ४ बाँकी देखिन्छ। न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फर्स्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ।

१२.३ **सहकारी नियमन** - सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७३ अनुसार मासिक, चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने र सहकारी नियमावली, २०७५ को नियम २८(४), सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ को दफा ३ मा मासिक प्रतिवेदन प्रत्येक महिना ७ गते भित्र एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरणअनुसार पालिका भित्र ३५ वटा सहकारी संस्था रहेका छन्। पालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरुले एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) बाट विवरण दाखिला गरेको पाइएन। त्यसैगरी पालिकाबाट अनुगमन निरीक्षण गरी तयार गरिएको प्रतिवेदन समेत लेखापरीक्षणका क्रममा पेश भएन। जसले गर्दा सहकारीको सञ्चालन अवस्था बारे अध्ययन गर्न सकिएन। तसर्थ ऐन, नियमावली र निर्देशिका अनुसार प्रणालीमा विवरण दाखिला गर्न लगाई सोको प्रभावकारी अनुगमन गर्नु पर्दछ।

१३ कर संकलन तथा राजस्व

१३.१ **आय अनुमान** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आयसमेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ। पालिकाले पेश गरेको आय- व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर वापत अनुमानित रु. १७५०००००।- प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा रु.१७२४९४३६.४७ अर्थात अनुमान भन्दा १.४३ प्रतिशत कम आय प्राप्त गरेको छ। आम्दानीका अन्य स्रोतको पहिचान गरी आयको अनुमान यर्थाथपरक बनाई आय आर्जन बृद्धि गर्नेतर्फ विशेष ध्यान दिई यसलाई सुदृढ बनाउनु पर्दछ।

१३.२ **आन्तरिक आय** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ। पालिकाले आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा केन्द्रीय अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ।

केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत
२०,९२,८०,०६१।००	१.७२,४९,४३६।४७	८.२४ %

उपर्युक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा 16.06 प्रतिशत मात्र रहेको छ। त्यसैले पालिकाको आन्तरिक आय सङ्कलनको दायरालाई फराकिलो पार्दै आन्तरिक आय बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिई यसलाई सुदृढ बनाउनुपर्दछ।

१३.३ **कर तथा शुल्क असुली** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ। ती आय शीर्षकमा आय अनुमान र असुली स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ।

आय शीर्षक	अनुमान	असुली	असुली प्रतिशत
एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर	८००००००	४९८४१२६	६२.३०
घरजग्गा वहाल कर	१९४५०००	२९२२९७०	१५०.२८
व्यवसाय कर	१०१८०००	८५४८२५	८३.९७
वहाल बिटौरी शुल्क	२०००००	४६९०६५	२३४.५३

पालिका भित्र रहेका करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझ्ने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था देखिएन।तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायारामा ल्याउनु पर्दछ।

१३.४ **राजश्व अभिलेख** - कार्यालयले राजस्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाबाट रसिद ठेलिहरु छपाई गरेर वडा कार्यालयमा पठाउने गरेकोमा सोको पुरा अभिलेख पालिकामा आएको देखिएन। अघिल्लो आ.व.को बाँकी के कति छन एकिन गर्न सकिएन। कार्यालयबाट सवै वडाहरुमा पनि स्वचालित प्रणालि जडान गरी राजस्व सङ्कलन गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्दछ। यसले गर्दा व्यक्तिहरुले छुट्टै रसिद छपाउने जोखिम विद्यमान रहन्छ। यसको सम्बन्धमा तहाँ कार्यालयबाटै छानविन गर्नुपर्दछ। अतः कार्यलयले आगामी दिनमा रसिद नियन्त्रण तथा राजश्व असूलीलाई स्वचालित प्रणाली मार्फत व्यवस्थापन सम्बन्धमा विशेष ध्यान दिई यसलाई सुदृढ बनाउनुपर्दछ।

१३.५ **व्यवसाय कर** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। यस वर्ष पालिकाले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत रु.848825।- कर सङ्कलन गरेकोमा पालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका व्यवसायीहरुको अभिलेख अध्यावधिक गरेको छन्। जसबाट पालिकाले सङ्कलन गरेको व्यवसाय कर यथार्थ मन्न सक्ने अवस्था छ्रन। तसर्थ पालिकाले क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीको अद्यावधिक अभिलेख राखी करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ।

१४ **भवन नक्सा पास-**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २७ वमोजिम पालिका क्षेत्रमा नक्सा पास नगराई घर निर्माण गर्न नपाइने व्यवस्था छ। पालिकाले यस बर्ष २४ गोटा घरको नक्सा पास भएको बिवरण दिएको ठ । पालिकाले क्षेत्र भित्र रहेको घरहरुको नक्साङ्कन गर्ने, नयाँ निर्माणाधीन भवनहरुको निगरानी र अनुगमन बढाई नक्सा पास गराउन प्रोत्साहित गरी पालिकाको राजस्व बृद्धि गर्नेतर्फ आवश्यक पहल गर्नुपर्दछ।

१५ **योजना हस्तान्तरण-**

सार्बजनिक खरिद नियमाबली २०६४ को नियम ९७(१२) बमोजिम निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि सार्वजनिक निकायले सोको रेखदेख, मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेवारी समेत तोकी आयोजनाको स्वामित्व उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायलाई नै हस्तान्तरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यो बर्ष उपभोक्ता समितिबाट रु.७८४६७१५५।- खर्च गरी २२९ वटा आयोजनाहरु सम्पन्न गरेकोमा नियमाबलीको

व्यबस्था बमोजिम हस्तान्तरण गरेको देखिएन। जसबाट सम्पन्न आयोजना मर्मत, रेखदेख तथा उचित संरक्षण हुन नसकि लगानी खेर जानसक्ने देखिन्छ। सम्पन्न आयोजनाहरु हस्तान्तरण गर्नुपर्ने देखिन्छ।

१६ **संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन-**

१६.१ **प्रशासकीय संगठन र जनशक्ति व्यवस्थापन** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ। पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ६७ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म प्रमुख प्रशाकीय अधिकृत सहित ४३ जना पदपूर्ती भएको देखिन्छ। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका प्रशासकीय अधिकृत, इन्जीनियर, जनस्वास्थ्य अधिकृत सहित २४ पदहरु रिक्त रहेका छन्। दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ। तसर्थ रिक्त पदहरु यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ

१६.२ **वडा सचिवको पदपूर्ति** - पालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयबाट संचालित सेवा प्रवाहमा महत्वपुर्ण भूमिका रहेका वडा सचिवको दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था देहाय बमोजिम छ। रिक्त पदहरुको पदपूर्ति गर्नुपर्दछ।

वडा संख्या	वडा सचिवको दरबन्दी	वडा सचिवको पदपूर्ति	रिक्त वडा सचिव
१२	१२	७	५

१६.३ **तलवी प्रतिवेदन** - निजामती सेवा ऐन २०४९, स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, शिक्षा ऐन, २०२८ मा तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्ने उल्लेख छ | पालिकाले यो वर्ष तलवी प्रतिवेदन पारित नगराई सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फ ४५ कर्मचारीको रु.३७४०६२५७।-, र पालिकाका ४२ कर्मचारीको रु.२७७६६६३४।- समेत रु.६५१७२८९१।- खर्च लेखेको छ।तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च लेख्दा वास्तविक खर्चभन्दा बढी तलब भत्ता ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ।

१६.४ **अवकास कोष** -

..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२६** को निर्णयले रू **४९९,६५८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

१७ **सम्पत्ति उपयोग र संरक्षण-**

१७.१ **स्थानीय तथ्याङ्क, अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम स्थानीयतहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्याङ्क सङ्कलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य स्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्साङ्कनसहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन गरेको देखिएन। स्थानीय तहका प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको सङ्कलन र अभिलेख राख्ने कार्य गर्नपर्दछ।

१७.२ **जिन्सी निरीक्षण** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९५ मा कुनै प्रकारबाट कार्यालयमा प्राप्त हुन आएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसमान को विवरण र मूल्य समेत खुलाई सम्पत्ति तथा जिन्सी किताबमा सातदिनभित्र आम्दानी बाँधी लगत अद्यावधिक गर्नुपर्ने उल्लेख छ। जिन्सी मालसमान कार्यालय प्रमुखको रेखदेखमा भण्डार प्रमुखले जिम्मा लिनुपर्ने, मूल्य नखुलेको सम्पत्ति कार्यालय प्रमुखबाट मूल्य कायम गरी श्रेस्ता राख्नुपर्ने, नियम ९९ मा जिन्सी मालसामानको निरिक्षण गर्नुपर्ने, नियम १०१ मा जिन्सी मौज्दातको वार्षिक विवरण तयार गर्नुपर्ने लगायतका जिन्सी श्रेस्ता सम्बन्धी व्यवस्था छ। जिन्सी श्रेस्ता व्यवस्थित गर्न मलेप फारम नम्बर ४०१ देखी ४१८ सम्म फारमहरु लागू भएको छ भने जिन्सी हिसाब तथा स्रेस्ता राख्नको लागि महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली PAMS V2 लागू गरेको छ। जिन्सी निरीक्षण प्रतिबेदनले उल्लेख गरेअनुसार चालु हालतमा नरहेका जिन्सी सामानहरु लिलाम तथा मर्मतको कारबाही अगाडी बढाउनुपर्ने देखिन्छ।

१७.३ **सम्पत्तिको प्राप्ति उपयोग र संरक्षण** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ नियम १५(१) अनुसार घर जग्गा तथा सम्पत्तिको लगत राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले सम्पत्ति सम्बन्धि विवरण उपलब्ध नगराएकोले सार्वजनिक सम्पत्तिको प्राप्ति उपयोग तथा संरक्षणको अवस्था विश्लेषण गर्न सकिएन ।

सम्पत्ति	**संख्या**	**खरिद/प्राप्ति मूल्य**
घर जग्गा क्षेत्रफल र संख्या सहित	३६	नखुलेको
सवारी साधन (रु.१ लाखभन्दा बढी)	४१	६६७९८०४७
उपकरण (रु.१ लाखभन्दा बढी)		प्राप्त नभएको
बेचल्तीमा रहेको प्रमुख उपकरण तथा सवारी साधन		प्राप्त नभएको
अतिक्रमणमा परेको जग्गा		प्राप्त नभएको
अतिक्रमण हटाउन गरेको प्रयास		प्राप्त नभएको

१८ **भ्रमण प्रतिवेदन** -

भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ को नियम १८(१) मा भ्रमणमा खटिने पदाधिकारीले दैनिक भत्ता तथा भ्रमण खर्चको बिलसँग भ्रमण प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । सोही नियमावलीको नियम २१ मा भ्रमण खटिने कर्मचारीले भ्रमण प्रारम्भ गरेपछि सम्बन्धित कार्यालयले भ्रमण अभिलेख राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष पदाधिकारी तथा कर्मचारीको लागि रु. २७,२०,०००।०० दैनिक भ्रमण खर्च लेखेकोमा नियमावलीमा भएको व्यवस्था अनुरुप कर्मचारी तथा पदाधिकारीले भ्रमण पश्चात भ्रमण प्रतिवेदन पेश नगरेकोले भ्रमण खर्चको उपयोगिता देखिएन । नियमावलीमा भएको व्यवस्थाको पालना गरी भ्रमण खर्च लेख्नेतर्फ कार्यालयले ध्यान पुर्याउनु पर्दछ

१९ **आर्थिक सहायता** -

पालिकाले आर्थिक सहायता वितरण गर्दा कार्यविधि एवम मापदण्ड एवम् मूल्याङ्कन बनाएर मात्र दिनु पर्दछ। पालिकाले कार्यविधि र मापदण्ड नवनाई विभिन्न व्यक्तिहरुलाई यो वर्ष रु. ९,९६,८५३।०० आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ यस पालिकाको कुल आन्तरिक आय रु.१.७२,४९,४३६।४७ को ५.७८ प्रतिशत हुन आउँछ । निश्चित विधि र मापदण्ड वेगर आर्थिक सहायत वितरण गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण हुनु पर्दछ ।

२० **करार कर्मचारी** -

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको र सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । पालिकाले विभिन्न पदमा कर्मचारीहरु करारमा राखी रु. १ करोड ४२ लाख खर्च लेखेको छ । त्यसैगरी सोही ऐनको दफा ८३(८) वमोजिम पालिकाले नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, पल्म्बर,

इलेक्टीसियन, चौकिदार, मालि, बगैँचे लगायतका पदमा मात्र करारबाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । ती बाहेक अन्य पदमा प्रदेश लोकसेवा आयोगमा माग गरी स्थायी पदपूर्ति गर्नुपर्नेमा यस पालिकाले माथि उल्लेखित पद बाहेकको करारमा राख्न नमिल्नेमा ईन्जिनियर, हेल्थ असिस्टेन्ट, अ. न. मी., अ. हे. व. लगायतका अन्य प्राविधिक पदमा समेत कर्मचारी करारमा नियुक्त गरी रु.६४,६८,४८४।५९ खर्च गरेको कार्य नियमसम्म देखिएन । अतः पालिकाले अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको दरवन्दि यकिन गरी स्थायी पदपूर्ती गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा २० सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

अनियमित भएको	६४,६८,४८४.५९

२१ **मसलन्द तथा कार्यालय खर्च -**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ३१ मा सार्वजनिक निकायले बीस लाख रुपैया भन्दा बढि लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य, मालसामान वा जुनसुकै सेवा खरिद गर्नुपर्दा खुला बोलपत्रको माध्यमद्वारा खरिद गर्नुपर्ने उल्लेख छ । नगरपालिकामा वडाको लागि रु. १८ लाख तथा पालिकाको लागि रु ४५ लाख समेत ६३ लाख बजेट व्यवस्था भएको देखिन्छ । उक्त बजेट वडा कार्यालयहरु समेतको लागि व्यवस्था भएको र वडा कार्यालयहरु भुक्तानी केन्द्रको रुपमा रहेको छैनन । नगरपालिकाले वडा तथा पालिकास्तरमा आवश्यक पर्ने मसलन्द तथा कार्यालय सामानहरुको अनुमानित विवरण, परिमाण एवं आवश्यकता पहिचान गरी एकमुष्ट प्याकेज बनाई प्रतिस्पर्धात्मक विधिद्वारा अर्थात बोलपत्रद्वारा खरिद गरी वडा तथा पालिकास्तरमा अधिकारप्राप्त अधिकारीबाट स्वीकृत मागफारामको आधारमा निकासी गरी खरिद एवं जिन्सी व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा वडा कार्यालयहरुको लागि रु १८ लाख तथा पालिकास्तरमा आवश्यकताको आधारमा पटक पटक सोझै खरिद गरी रु. २५ लाख ६८ हजार समेत रु. ४३ लाख ६८ हजार खर्च गरेको देखियो । यसरी प्रतिस्पर्धात्मक खरिद विधि छनौट गरि पारदर्शी, प्रतिस्पर्धी एवं मितव्यायी ढङ्गले मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री खरिद गरिनुपर्दछ ।

२२ **विविध खर्च -**

पालिकाले आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष विविध खर्च शीर्षकमा रु. २४,५४,६९८।०० खर्च लेखेको छ । जसमध्ये खाना खाजा होटलवास आदिका लागि विभिन्न होटलाई रु.१२,७६,४७८।०० भुक्तानी गरेको छ । त्यसैगरी सभा संचालन कार्यमा रु. २,६६,५२०।०० खर्च गरेको छ । पालिकाले विविध खर्चलाई मितव्ययी बनाउँदै अनावस्यक खर्चलाई कटौती गर्नेतर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।

२३ **डोजर तथा दमकल सञ्चालन खर्च -**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २४ (२) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा साधन स्रोतको उच्चत्तम प्रतिफल प्राप्त हुने र प्राप्त प्रतिफलको उचित गुणस्तर समेत कायम हुने गरी मितव्ययी तरिकाले खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाको नाउँमा २ वटा डोजर, २ वटा दमकल रहेकोमा सञ्चालन गर्दाको वार्षिक आय देखाएको छैन । तर कार्यालयले सोको सञ्चालन गर्दाको मर्मत खर्च रु.१०.७३.०८९।८० र त्यसको ईन्धन खर्च १७७५८ लिटर देखाएकोमा त्यसको औषत दर रु १५०।०० को दरले रु. २६,६३,७००।०० समेत रु. ३७,३६,७८९।८० खर्च गरेको छ । कार्यालयले डोजर र दमकल कहाँ, कहिले र कति समयको लागि सञ्चालन भएको व्यवस्थित अभिलेख राखेको देखिएन । कार्यालयले डोजर, दमकल जस्ता साधन सञ्चालन सम्वन्धमा सो सम्बन्धि कार्यविधि बनाई उपलव्ध सम्पत्तिको सदुपयोगमा समुचित ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

२४ **ईन्धन खर्च -**

नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयद्वारा जारी सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता र प्रभावकारिता कायम गर्ने सम्वन्धी नीतिगत मार्गदर्शन, २०८१ मा सवारी साधनको इन्धन, मर्मत खर्चमा एकरुपता ल्याउन निश्चित मापदण्ड बनाई कार्यान्वियनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले यस वर्ष रु. ३८,७०,९३६।०० तथा वडातर्फ रु. ७,०६,०००।०० समेत रु. ४५,७६,९३६।०० इन्धन खर्च गरेको छ। इन्धन खर्चको मापदण्ड तयार गरेको छैन । कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार पालिकामा मोटर साइकल थान २९, स्कुटर थान १, कृषि एम्बुलेन्स १ थान, रोलर १ थान, ब्याकहोलर २ थान, टिप्पर २ थान, दमकल २ थान, लगायतका ४१ थान रहेकोमा सवारी साधन अनुसार वार्षिक इन्धन खर्च र उपयोगको विवरण खुल्ने गरी स्पष्ट अभिलेख राखेको छैन । जसले गर्दा इन्धन खर्चमा पालिकाले मितव्ययिता अपनाएको छ भन्ने सम्बन्धमा स्पष्ट हुन सकिएन । इन्धन खर्चलाई मितव्ययी बनाउन कोटा निर्धारण गरी

खर्च लेख्न तर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ । त्यसैगरी इन्धन खपतको विवरण सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्राणाली (PAMS) मा प्रविष्ट नगरेकोले उक्त प्रणालीमा इन्धन खर्चलाई प्रविष्टी गरी पारदर्शि बनाउनु पर्दछ ।

२५ **औषधी खरिद-**

५५-२०८१।११।०१ पालिकाले यस वर्ष प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट सर्जिकल एवं औषधी १२४ आईटमको रु.३९६६५९६.५० मूल्यको हेल्पीङ्ग मल्टीपप्रोज प्रा.लि.बाट खरिद गरेको छ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन्

२५.१ पालिकाकालाई आवश्यक पर्ने औषधि पालिकाबाट खरिद गर्नुपर्ने र तालुक निकायबाट प्राप्त हुने परिमाण यकिन गरी वार्षिक आवश्यकताको परिणाम विवरण तयार गरी पुल सिस्टमको आधारमा आपूर्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ। आपूर्ति हुने औषधी वा अन्य सामानको उत्पादन स्थान, उत्पादन मिति , म्याद सकिने मिति, ब्याच नं., उत्पादक कम्पनीको नाम, WHO Certified र नि:शुल्क वितरणको लागि लगायतका बेहोराहरु सूचनामा उल्लेख रहेको हुनुपर्दछ। आपूर्ति भएका औषधिको म्याद सकिने मिति भण्डार दाखिला समयदेखि कम्तीमा १८ महिना बाँकी हुनुपर्ने तथा भण्डारमा दाखिला गर्दा समेत उल्लेखित सबै विवरण खुलाउनुपर्दछ। तर पालिकाले उपरोक्त बेहोराहरु टेन्डर डकुमेन्टमा उल्लेख नगरी औषधी खरिद गरेकोले उक्त औषधीहरु गुणस्तरयुक्त थिए थिएनन् यकिन गर्न सकिएन।

२५.२ आपूर्ति भएका औषधी तथा औषधिजन्य सामाग्रीमा उल्लेखित सूचना पूर्ण रुपमा रहेको छैन भने औषधिको प्रयोग र मौज्दात समेत यकिन भएन। अत: पालिकाले औषधि खरिद, उपयोग र मौज्दातको अवस्था यकिन गरी औषधि खरिदलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ।

२६ **अनुदान -**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२१** को निर्णयले रू **१,२००,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

२७ **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम-**

स्थानीयतहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ। यस कार्यक्रम व्यवस्थित रुपमा सञ्चालनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ तयार गरेको छ। यस कार्यक्रम अन्तर्गत पालिका अन्तर्गत १२ वडामा १२ योजना सञ्चालन गरी यस वर्ष १५२ जनालाई औसत ३८.५७ दिनले ५८६३.८ दिन रोजगारी उपलव्ध गराई रु.४२२१९३६।- श्रमिक ज्याला खर्च गरेको छ। पालिकाका नियमित योजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका योजना छनौट गर्दा योजना छनौटको आधार नखुलाएकोले दोहोरो परे नपरेको सम्बन्धमा स्पष्ट हुन सकिएन। योजनामा दोहोरो नहुने गरी योजना छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ। उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सिर्जना भएको देखिंदैन। तसर्थ कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम व्यवस्थित तवरले कार्य सञ्चालन गर्नुपर्दछ।

२८ **फरक शीर्षकबाट खर्च-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३८ मा अधिकारप्राप्त अधिकारीले बजेट खर्च गर्दा स्विकृत वार्षिक बजेट तथा कार्यकम र सम्वन्धित खर्च शिर्षककमा परेको र खर्च गर्न बाँकी रहेको कुरा यकिन गरी भुक्तानी गर्नुपर्ने उल्लेख छ। त्यस्तै महालेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट जारी भएको एकिकृत आर्थिक संकेत वर्गीकरण र व्याख्या, २०७४ अनुसार तोकिएको खर्च शिर्षकमा मात्र खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले देहायका तोकिएको शिर्षक भन्दा अन्य शिर्षकमा गरेको खर्च नियम सम्मत देखिएन। केही उदाहरणहरु यस प्रकार छन्।

गो.भौ.नं.	स्वीकृत खर्च शीर्षक	खर्च गरेको शिर्षक	खर्च रकम
२०-२०८१।७।९	स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य चौकीका कर्मचारीहरुको तलब भत्ता	ईन्टरनेटको बिल भुक्तानी	१२२००
३४-२०८१।८।२४	स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य चौकीका कर्मचारीहरुको तलब भत्ता	ईन्टरनेटको बिल भुक्तानी तथा जडान	२२०००
३७-२०८१।९।१४	स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य चौकीका कर्मचारीहरुको तलब भत्ता	विद्युत महशुल तथा ईन्टरनेट बिल भुक्तानी	
७७-२०८१।११।२७	स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य चौकीका कर्मचारीहरुको तलब भत्ता	Router, Internet Wire खरिद तथा इन्टरनेटको बिल भुक्तानी	२७७२०

२९ **बिउ विजन खरिद-**

कृषकलाई ब्रिडिङ वा अन्य प्रयोजनको लागि खरिद गरिने मकै, धान, गहुँ लगायत बिउविजन तथा मिनिकिट खरिद गर्दा सरकारी फर्मबाट खरिद गर्नुपर्ने र यदी यस्ता फर्ममा नपाइएमा कृषि कृषि ज्ञान केन्द्रले तोकेका गुणस्तरिय बिउ बिजन उत्पादन गर्ने श्रोत केन्द्रबाट खरिद गर्नुपर्दछ। खरिद गरिएका बिउबिजनको जर्मिनेशनको परीक्षण पहिचान गरी हावापानी सुहाउदो स्थानमा उपयुक्त बिउ बिजन वितरण गरी सोको अभिलेख पालिकाको कृषि शाखामा राख्नु पर्दछ। तर पालिका, उपभोक्ता समिति र सहकारी संस्थाले निजी फर्म, पसल र व्यक्तिबाट बिउ बिजन खरिद गर्ने र वितरण गरेको भर्पाइ सम्म राख्ने गरेको संलग्न खर्च सम्बन्धी फाँटवारीमा देखिन्छ। यसबाट खरिद गरिएका बिउबिजन गुणस्तर युक्त भए नभएको, लक्षित वर्गले पाए नपाएको, वितरित बिउबिजनबाट अन्य समुदायले लाभ लिए नलिएको एकिन गरी सोको अवस्था बारे अनुगमन गरी प्रमाण पेश हुनुपर्दछ।

गो.भौ.नं/मिति	**आपूर्तिकर्ताको नाम**	**विवरण**	**रकम**
१६२-२०८२/३/१३	श्री कृषि प्रबर्धन सहकारी संस्था, भोजपुर	मकैको विउ वितरण	५१,०००.००
२१३-२०८२/३/१७	श्री बिज बृद्धि कंम्पनि प्रा. ली.	मकैको विउ	३,२५,३२९.००
जम्मा			३,७६,३२९.००

३० **पेश्की बाँकी-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५० मा पेश्की दिईएको रकम तोकिएको म्याद भित्र फस्र्यौट गर्नु गराउनु पेश्की लिने दिने दुवै थरिको कर्तव्य हुने उल्लेख छ। आर्थिक वर्षको अन्तमा बाँकी रहेको देहाय अनुसारको पेश्की म्याद नाघेपनि लेखापरीक्षण अवधी सम्म पनि असुल फछ्यौट नभएको हुँदा नियमावली अनुसार असुल फछ्यौंट हुनुपर्ने रु.

क्र.स	**गोश्वरा भौचर/मिति**	**पेश्की लिनेको नाम**	**रकम**
१	१९८- २०८२।३।१९	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण	२,०९,७९२.००

पेश्की	२,०९,७९२

३१ **कृषि अनुदान उपयोग सामाग्रीको अभिलेख-**

पालिकाको स्थापनाको समय देखि कृषकलाई सहकारी, समुह, उपभोक्ता समिति मार्फत वा सिधै २५, ५०, ७५ प्रतिशत वा सतप्रतिशत मुल्यमा माउरीको घार, क्यान, स्प्रेयर, मिनिटिलर, ट्रयाक्टर लगायतका सामाग्री उपलब्ध गराउँदै आएको छ। वास्तविक सिमान्तकृत कृषकलाई सहुलियतपूर्ण साधन प्रदान गरी उत्पादन लागत घटाई जीवन स्तर उकास्ने अभिप्रायले संघीय, प्रदेश तथा पालिका स्वयमले यस किसिमको वितरण कार्य वर्षेनी गर्दै आएको छ। तर पालिकासँग विगत तीन वर्षमा के कति कृषकले, के कति उपकरण तथा औजार प्राप्त गरेका छन् तिनको अभिलेख माग गर्दा कृषि शाखाले उपलब्ध गराउन सकेन। साथै कृषकलाई यस्ता सामाग्री उपलब्ध गराउदा वास्तविक लक्षित वर्ग पहिचान गरी मापदण्ड तयार गरी वितरण गर्नुपर्नेमा पालिकाले स्वविवेकले सामाग्री उपकरण

गरेको छ। तसर्थ वास्तविक लक्षित कृषकको लगत तयार गरी प्राथमिकताको आधारमा उपकरण लगायतका सामाग्री वितरण गर्ने र सोको अभिलेख राख्नु पर्दछ। परीक्षण गरिएका निम्नानुसारका भौचरमा यस वर्ष पालिकाले देहायका सामान खरिद गरी कृषक छनौटको मापदण्ड तयार नगरी वितरण गरेको उदाहरण निम्न अनुसार छनः

गोश्वरा भौचर/मिति	कार्यक्रम गर्ने	आपूर्तिकर्ताको नाम	अनुदानको विवरण	रकम
१९८- २०८२।३।१९	पालिका चालु	शिवम् क्रोप साईन्स प्रा. ली.	कुटानि पिसानि मिल रस्प्रेयर	३,४६,३७५.००

३२ **कर्मचारी प्रोत्साहन भत्ता -**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८६ (१) मा स्थानीय सेवा गठन, सञ्चालन व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधासम्बन्धी आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड सङ्घीय कानुन बमोजिम हुने, दफा ८६ (२) मा स्थानीय सेवाको गठन, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सेवाको शर्त तथा सुविधासम्बन्धी अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले बनाएको कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था छ। पालिकाले स्पष्ट कानुनी आधार एवं मापदण्ड वेगर आन्तरिक स्रोतको विश्लेषण समेत नगरी कर्मचारी प्रोत्साहन भत्तामा रू. २ लाख ९२ हजार खर्च गरेको छ।

३३ **पदाधिकारी सुविधा-**

३३.१ गाउँ तथा नगर सभाका सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३(३) मा नगरपालिका प्रमुखले पालिकाको राजश्व र आन्तरिक आय समेतलाई ध्यानमा राखी चाडपर्व खर्च दिन सक्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले आफ्नो राजश्व र आन्तरिक आयको अवस्था विचार नगरीकनै ६३ जना कार्यपालिका सदस्यहरुलाई प्रति सदस्य रु १०,०००।०० को दरले गरी रु ६,३०,०००।०० खर्च लेखेको देखिन्छ ।यस्तो खर्च लेख्ने परम्परामा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

३३.२ गाउँ तथा नगर सभाका सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३(३) मा नगरपालिका प्रमुखले पालिकाको राजश्व र आन्तरिक आय एवं कार्यालयको कार्यबोझ समेतलाई ध्यानमा राखी एक जना स्वकीय सचिव राख्न सक्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले आफ्नो राजश्व र आन्तरिक आयको अवस्था विचार नगरीकनै देहायका व्यक्तिहरुलाई कानुनी सल्लाहकार तथा सचिवालय सल्लाहकार नियुक्ति गरी रु ७,११,०९०।०० खर्च लेखेको देखिन्छ । पालिकाले उक्त कर्मचारीहरुको स्पष्ट कार्य विवरण तथा कार्यसम्पादन भए/ गरेको व्यहोराको प्रतिवेदन समेत नदेखिएकोले उक्त खर्चलाई मनासिब मान्न नसकिएकोले यस्त खर्चमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

सि नं	पदाधिकारीको नाम	पद	खर्च रकम
१	श्री बोध नारायण कटवाल	कानुनी सल्लाहकार	२४९,६००.००
२	श्री देव कुमार दाहाल	स्वकीय सचिव	४६१,४९०.००
	जम्मा		७११,०९०.००

अनियमित भएको	७,११,०९०

३४ **फरक दर -**

पालिकाले लागत अनुमान तयार गर्दा सकेसम्म मितव्ययी तरिकाले काम हुनेगरी लागत अनुमान तयार गर्नुपर्दछ। पालिकाले प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तरगत डोजर चल्ने बाटोको स्तरोन्नतीको काम गर्दा माटो काट्ने काम मेशिनबाट गर्दा प्रति घनमिटर रु. ६४.०१ ले गर्नेमा मानिसबाट काम गराई प्रति घनमीटर रु. ५५६.२० ले काम गरेको हुँदा प्रति घनमीटर रु. ४९२.१९ बढी दर पर्न गएको छ। बढी दर पर्न जाने दर राखी लागत अनुमान तयार गर्दा नेपाल सरकार तथा स्थानीय सरकारलाई चार कामको लागि रु. ३८७२५९.99 थप व्ययभार पर्न गएको छ। यस्तो कार्य नियम सम्मत नदेखिएको रु.

भौ.नं. र मिति	उपभोक्ता समितिको विवरण	कामको परिमाण (घ.मी.)	बढी भुक्तानी
२९६-२०८२।३।२४	सितलपुर नेवारटोल गणेश मन्दिर देखि जिल्ला वन कार्यालय जाने बाटो वडा नं. १२	३३२.२३	१६३५२०.२८
३००-२०८२।३।२४	रयाले देखि तल्लो चुप्लु सडक मर्मत वडा नं. ५	१४६.२८	७१९९७.५५
२९९-२०८२।३।२४	आरुबोटे सुनारको ढाडलामा गुफा बीचको ओखलढुंगा जाने सडक मर्मत वडा नं. १०	२०९.१०	१०२९१६.९२
२९८-२०८२।३।२४	खाद्य गोदाम, नगरपार्क हुँदै निर्माणाधिन अदालत देखि मिलन चोक जाने बाटो वडा नं. ११	९९.२०	४८८२५.२४
जम्मा			**३८७२५९.९९**

अनियमित भएको	३,८७,२५९.९९

३५ **कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन-**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११७ तथा नियम १२५ मा निर्माणको सामान आपूर्ति भएपछि सोको कार्य स्वीकार एवं कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले देहायका फर्मबाट एच डि.पि.ई. पाईप¸ जस्तापाता लगायतका सामान खरिद गरी विभिन्न व्यक्ती वा संस्थालाई भरपाई गरी वितरण गरेको देखियो। उक्त एच डि.पि.ई. पाईप¸ जस्तापाता¸सिमेन्ट लगायतका सामान प्रयोग भए नभएको वा उपभोक्ताको नामबाट पुनः खानेपानी लगायतका कार्य गर्दा पुन प्रयोग भई दोहोरो भुक्तानी हुने जोखिम भएको हुँदा उक्त एच डि.पि.ई. पाईप¸ जस्तापाता लगायतका सामान प्रयोग भएको आश्वस्त हुने कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश हुनुपर्ने रु.

सि.नं.	भौचर नं./मिति	सप्लायर्सको नाम	सामानको बिवरण	रकम
१.	८५-२०८१।११।२२	गोबिन्द हार्डवेयर सप्लायर्स प्रा. ली.	HDPE Pipe-3100M र जस्तापाता-27	५¸९५¸२८४.००
जम्मा				५¸९५¸२८४.००

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२२** को निर्णयले रू **१,९२४,५५८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	५,९५,२८४

३६ **ठेक्का व्यवस्थापन**

३६.१ **ठेक्का व्यवस्था -** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ९ मा खुला रुपमा वोलपत्र आह्वान गरी खरिद गर्ने सम्वन्धी व्यवस्था छ। पालिकाले वोलपत्र मार्फत प्रतिशपर्धि आपूर्तिकर्ता छनौट गरी वार्षिक कार्यक्रम अनुसारका सडक निर्माणका योजना कार्यान्वयन गर्दै आएको छ। यस्ता योजना लागत अनुमान भन्दा ०.२ देखि ५८.९ प्रतिशत सम्म घटीमा गर्ने गरी कबोल भए अनुसार कार्यान्वयन गराएको पाइयो। पालिकाको स्वीकृत नर्मशका आधारमा तयार भएको लागत अनुमान भन्दा धेरै घटीमा सोही गुणस्तरको कार्य गर्न कबोल गरी अधिकांश योजना निर्माण सम्पन्न गरी भुक्तानी फरफारक गरेको पाइयो। यस्ता योजनाको भुक्तानी गर्दा निर्माण सामाग्री र निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण गरेको भएपनि न्यून लागतमा सोही गुणस्तरको कार्य भएको सम्वन्धमा नर्म्समा नै अधिक मूल्याङ्कन भएको हो वा गुणस्तरमा सम्झौता गरी भुक्तानी फरफारक भएको हो सो सम्वन्धमा पालिकाको ध्यानाकर्षण हुनुपर्ने देखिन्छ। साथै निर्धारित गुणस्तरमा कार्य भएको प्रमाणित गरी भुक्तानी गरेका कार्य निर्धारित अवधि सम्म टिकाउ भए नभएको यकिन गर्न प्रणाली सुदृढ गरी न्यून मुल्यमानै गुणस्तरीय कार्य हुने भएमा नर्म्स समेत सम्वन्धित निकायले पुनरावलोकन गर्नुपर्ने देखिन्छ। यस्ता केही योजनाको

विवरण देहायमा उल्लेख छ। लागत अनुमानको तुलनामा उल्लेख्य प्रतिशत घटीमा गर्ने गरी कबोल तथा सम्झौता भएका केही योजनाको विवरण देहायमा उल्लेख छ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३६.१ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३६.२ **प्राविधिक बिल र कार्य सम्पन्न** - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३(१) मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल बिजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने ब्यवस्था रहेको छ। उपभोक्ता समितिहरुबाट सञ्चालित योजनाको ठेक्का बिलहरुमा लागत अनुमान र वास्तविक कामको मूल्याङ्कनमा बरावर परिमाण र रकम उल्लेख भएको देखिन्छ। लागत अनुमान बरावर नै मूल्याङ्कन भएको देखिएकाले वास्तविक काम कति भएको हो भन्ने सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था देखिएन। प्राविधिकले पेश गर्ने कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति र कार्य सम्पन्न भएको मिति लगायतका इन्जिनियरिङ नर्म्स अनुसार बिलमा खुलाउनुपर्ने तथ्याङ्क उल्लेख गरेको पाईएन। यसले गर्दा कुन काम कहिले सम्पन्न गर्नुपर्ने र तोकिएको अवधिमा सम्पन्न भए/नभएको विषयमा यकिन हुन नसकिएको हुँदा प्राविधिकले इन्जिनियरिङ नर्म्स अनुसारको उपभोक्ता समितिको बिल बनाउँदा नापजाँचलाई वास्तविक कार्यसम्पादनमा आधारित बनाउनुपर्दछ।

३६.३ **ठेक्का अभिलेख** - सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्ने हरेक निकायले ठेक्का अभिलेख म.ले.प.फा.न.५०७ को ढाँचामा अद्यावधिक गरी राख्नुपर्ने व्यवस्था छ। निर्माण कार्यको विस्तृत अभिलेखांकनको लागि प्रयोग गरिने ठेक्का सम्बन्धी अभिलेखले कूल गर्नुपर्ने कार्य, हाल सम्म भएको कामको परिमाण, मूल्य, कार्य सम्पादन जमानत, पेश्की ग्यारेन्टीको अवस्था, काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति, भेरिएशन लगायतको जानकारी उपलब्ध हुन्छ। तर यस कार्यालयले उक्त विवरण देखिने गरी अभिलेख राखेको देखिएन।अतः स्वीकृत ढाचा अनुसार सवै विवरण खुल्ने गरी ठेक्का अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ।

३६.४ **लागत सहभागिता** - पालिकाले आयोजना/कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने, नगद सहभागिता तोकिएको अवस्थामा सहभागिता वापतको रकम सम्बन्धित स्थानीय तहको खातामा दाखिला गरी सो को भौचर प्राप्त भएपछि मात्र उपभोक्ता समितिसँग योजना सम्झौता गर्नुपर्ने गर्नुपर्दछ। तर पालिकाले लागत सहभागिता सहितका लागत अनुमान तयार गरेको देखिएन्। अतः नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्दछ।

३७ **श्रमिकलाई बढी भुक्तानी** -

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **४६,५५२.२४** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **६७,७२५.९८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **४४,४०७.८७** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **८४,६९०.१४** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **१५१,४६८.२४** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **१५५,२६८.३८**

सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **८४,२८६.८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **३८,८१२.३८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२६** को निर्णयले रू **१४४,७४३.३६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२६** को निर्णयले रू **४६,५९५.४७** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२६** को निर्णयले रू **२४,८३९.३९** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२६** को निर्णयले रू **२१७,२८९.२** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२६** को निर्णयले रू **८८,१७६.९६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२६** को निर्णयले रू **१५१,४६८.२४** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२६** को निर्णयले रू **४१,६४२.३२** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

३८ **उपभोक्ता समितिलाई बढी भुक्तानी -**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **२३,३४७.२७** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **२२,४८९.६३** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **२०,९९५.५७** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **५३,२५१.६६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **५१,१०५.७** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **४,५४४.१** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **४२,०४३.५६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **३६,११९.७२** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **३३,३६७.४९** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **१३,९७६.८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **२८,६६१.१३** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **७४,२८८.९** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३०** को निर्णयले रू **६,९५९.७८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

३९ **बढी भुक्तानी (सङ्घीय ससर्त)**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **१४७,०८६.४६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **१८९,९६५.५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **२९०,५८४.७२** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **२१९,२०९.३६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **१२०,४४४.०४** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

४० **कर विजक** -

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **५,२००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

४१ **खरिदमा प्रतिस्पर्धा** -

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ६९(१) र नियमावली २०६४ को नियम १४६(२) मा बोलपत्रमा पर्याप्त प्रतिस्पर्धा गराउन विद्युतीय सञ्चार माध्यम (e-Bidding) बाट बोलपत्र आह्वान गर्न सकिने व्यवस्था रहेको छ । त्यसैगरी सोही ऐनको दफा २६(६) मा कुनै बोलपत्रदाताले आपसमा मिलेमतो गरी बोलपत्र दाखिला गरेको हुन सक्ने सम्भावना तर्फ समेत मध्यनजर गर्दै मिलेमतो भएको पुष्टि भएमा ऐनको प्रावधान अनुरुप बोलपत्र रद्द गर्न सकिने प्रावधान समेत रहेको छ । पालिकाले पेश गरेको विवरण अनुसार यो वर्ष ३३ ठेक्काको खरिद सम्झौता गर्दा ७ वटा ठेक्कामा लागत अनुमानको तुलनामा ०.१६ देखि ९.९७ प्रतिशत भन्दा घटीको कबोल अंकमा ठेक्का सम्झौता भएको छ । प्रतिस्पर्धा सीमित नहुने गरी खरिद कार्य गर्दा मितव्ययी र गुणस्तरीय समेत हुने गरी खरिद सम्झौता गर्नेतर्फ पालिकाको ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

सिनं	ठेक्कानं	फर्मको नाम	कामको विवरण	सम्झौता मिति	लागत अनुमान	ठेक्कास्वीकृत रकम	घटी प्रतिशत
१	Works/SQ/22/2081/82	सुर्यज्योती कन्सट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा लि	वडा नं ३ को विभिन्न सडक स्तरोन्नी	२०८२।०२।०५	७७१८७८.४०	७७०६०७.००	०.१६
२	Works/SQ/14/2081/82	भावना समन्वय निर्माण तथा सप्लायर्स प्रा लि	वडा नं. १० स्थित विभिन्न सडक निर्माण	२०८१।१०।०२	१५९४३६७.४०	१५९१७२८.६०	०.१७
३	Works/SQ/33/2081/82	एन पि एस कन्सट्रक्सन	फलैचा निर्माण रामवजार	२०८२।०२।३०	१०१७९६४.९०	९८७४६६.५०	३.००
४	Works/SQ/32/2081/82	के वि जि कन्स्ट्रक्सन एण्ड ड सप्लायर्स प्रा लि	वडा नं0 १० को विभिन्न सडक निर्माण	२०८२।०२।३०	१०५५४२३.५०	१०२३७७४.६०	३.००
५	Goods/SQ/18/2081/82	आरोहन कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा लि	जस्तापाता खरिद	२०८१।१२।०१	१४९९०२७.८०	१४५२८५८.००	३.०८
६	Works/SQ/13/2081/82	एस एम कन्स्ट्रक्सन एण्ड मल्टीसप्लायर्स प्रा लि	वडा नं ६ को विभिन्न सडक स्तरोन्नी	२०८१।१०।०२	१९९९९८०.९०	१९१३४६९.१०	४.३३
७	Works/SQ/05/2081/82	एन पि एस कन्सट्रक्सन	फलैचा निर्माण रामवजार	२०८१।०९।०२	१०४९६९७.००	९४५०२२.१०	९.९७

४२ **व्यवस्थापन खर्च-**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ। उक्त नियम बमोजिम उपभोक्तालाई निर्माण कार्यसँग सम्बन्धित खर्च मात्र भुक्तानी गर्न सकिने देखिन्छ । यस पालिकाले सञ्चालन गरेको Small Irrigation Program (SIP) Phase II तर्फ निम्नानुसार योजनामा उपभोक्ता समितिलाई व्यवस्थापन बापत कुल निर्माण खर्चको २ प्रतिशतका दरले व्यवस्थापन खर्च भुक्तानी गरेको देखियो । सम्झौताको साथ पेश भएको कागजातमा अर्थ मन्त्रालय र नेपालस्थित स्वीट्जरल्याण्ड राजदुताबास बिच भएको समझदारीपत्रको बुँदा नं. ९७ मा “2% of the total construction cost is used as the management cost by the Water User Association. This was based on the schedule 1- use of contingency fund as per the Local Resource Mobilization Guidelines, 2069. WUAs can use this for travel cost of WUA members, WUA Stationery and communication, honorarium for Cos, Public hearing and audit costs, Project information based and so on” भनी उल्लेख गरेको आधारमा उक्त २ प्रतिशत व्यवस्थापन शुल्क खर्च गरेको कार्यालयले जनाएको छ । उक्त स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०६९ हाल खारेज भईसकेको र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा समेत उपभोक्ता समितिलाई व्यवस्थापन खर्च दिने व्यवस्था नभएकोले कार्यालयले देहायका ५ उपभोक्ता समितिलाई रु. ३२९५१०.४२ गरेको खर्च ऐन तथा नियमावलीसँग बाझिएको देखिएको र उपभोक्ताबाट निर्माण कार्य गराउँदा उपभोक्ताको पनि जनसहभागिता परिचालन हुने र राज्यको कम स्रोत परिचालन गरी बढी उपलब्धी हासिल गर्ने भन्ने सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीको मनसाय बमोजिम नदेखिएकोले यस्तो खर्च गर्ने परम्परामा नियन्त्रण हुनु पर्दछ।

भौचर नं. र मिति	उपभोक्ता समितिको नाम	व्यवस्थापन खर्च
२९-२०८२।३।७	चौतारा दारामलि याखा अधेरी कुलो सिँचाइ ज.उ.स.३	८१५३९.०८
३१-२०८२।३।१२	भासार खोला पधेरो सिँचाइ ज.उ.स.३	७३१६६.००
२५-२०८२।३।१३	ढुङ्गेली खोला गाँउ खेत कुलो सिँचाइ ज.उ.स.	५०७०३.००
२४-२०८२।३।१३	ठुलो खेत सिँचाइ ज.उ.स.३	४९७७१.००
३३-२०८२।३।२४	माने खोला मुहान ज.उ.स.५	७४३३१.३४
जम्मा		३२९५१०.४२

४३ **बढी दरमा फर्माको कामको भुक्तानी-**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० मा सार्वजनिक निकायले लागत अनुमान तयार गर्दा स्वीकृत नर्म्स र जिल्ला दररेट निर्धारण समितिले तय गरेको दररेटको आधारमा गर्नुपर्ने उल्लेख छ।कार्यालयले निम्न योजनाहरुको फर्माको कार्यमा सिंचाई विभागबाट स्वीकृत बुँदा नं ८ को भर्टिकल सर्फेस वालको नर्म्स राख्नुपर्नेमा सो नराखी सडकको नर्म्स राखेर दर विश्लेषण गर्दा फर्माको कार्यको दर प्रति वर्ग मिटर रु. ६५४.५८ हुनुपर्नेमा रु. ७१४.८६ भएकोले प्रति वर्ग मिटरमा रु ५७.४१ बढी भुक्तानी भएको देखियो ।अतः बढी भुक्तानी भएको रकम सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट असुल गरी संचित कोष दाखिला गर्नुपर्ने रु.

भौचर नं. र मिति	उपभोक्ता समितिको नाम	फर्माको परिमाण (ब.मी)	हुनुपर्ने दर	भुक्तानी भएको दर	बढी दर	बढी भुक्तानी
२९-२०८२।३।७	चौतारा दारामलि याखा अधेरी कुलो सिँचाइ ज.उ.स.३	८३७.६२	६५४.५८	७२८.७०	६०.२८	५०४९१.७३
३१-२०८२।३।१२	भासार खोला पधेरो सिँचाइ ज.उ.स.३	१२३६.१६	६५४.५८	७२८.७०	६०.२८	७४५१५.७२
२५-२०८२।३।१३	ढुङ्गेली खोला गाँउ खेत कुलो सिँचाइ ज.उ.स.	९३३.६३	६५४.५८	७२८.७०	६०.२८	५६२७९.२२
२४-२०८२।३।१३	ठुलो खेत सिँचाइ ज.उ.स.३	५२७.०२	६५४.५८	७२८.७०	६०.२८	३१७६८.७७
३३-२०८२।३।२४	माने खोला मुहान ज.उ.स.५	६०९.०१	६५४.५८	७२८.७०	६०.२८	३६७११.१२
जम्मा						२४९७६६.५६
					असुल गर्नुपर्ने	२,४९,७६६.५६

४४ **शिक्षातर्फ-**

शिक्षातर्फ देखिएका व्यहोरा यस प्रकार छन्

४४.१ **शिक्षक विद्यार्थी अनुपात** - स्थानीय तहमा रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ। विद्यालय समायोजन कार्यान्वयन निर्देशिका, २०७० ले जिल्ला शिक्षा समन्वय अधिकारीको सिफारिसमा जिल्ला शिक्षा समितिको निर्णयले न्यून विद्यार्थी भएका विद्यालयलाई अर्को पायक पर्ने विद्यालयमा नियमानुसार समायोजन गर्नसक्ने उल्लेख छ । निर्देशिकाको बुँदा नं. १४.१ मा विद्यालय समायोजन सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागी विद्यालयको तथ्याङ्क संकलगन गरी सम्भाव्यता अध्ययन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिका अन्तर्गत रहेका ४६ सामुदायिक विद्यालयमध्ये प्राप्त विवरण अनुसार देहायका विद्यालयको शिक्षक विद्यार्थी अनुपात निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

क्र.स.	विद्यालयको नाम विवरण	दरबन्दी			पदपुर्ति			जम्मा विद्यार्थी संख्या	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात
		स्थायी	राहत	करार	स्थायी	राहत	करार		
१	आदर्श आ.वि.राम्चे	०	१	०	०	१	०	७	१:७
२	कर्कलादेवी आ.वि.तलुवा	२	३	०	१	३	१	४५	१:९
३	जनचेतन मा.वि.भोर्ले	६	४	०	६	४	०	१०९	१:११
४	तिनपिप्ले आ.वि.तिनपिप्ले	३	३	०	३	३	०	३६	१:६
५	दुधकोशी आ.वि.तलुवा	३	०	०	३	०	०	१३	१:४
६	सप्तकन्या आ.वि.तलुवा	४	०	०	३	०	१	३४	१:९
७	आनन्देश्वर आ.वि.ठुलाछाप	३	१	०	३	१	०	३५	१:९
८	कडेनी मा.वि.	५	५	०	५	५		१३३	१:१३
९	कालिका आ.वि.चुहानछाप	५	१	०	५	१	०	४४	१:७
१०	रक्तमाला आ.वि.आगे	३	१	०	३	१	०	१०१	१:२५
११	रेणुका आ.वि.केउरानी ठुलाछाँप	०	१	०	०	१	०	११	१:११
१२	हिमालय मा.वि.निशंखे	१६	२	०	१५	२	१	२९०	१:१६
१३	नारायणस्थान मा.वि. असिने	११	४	०	१०	४	१	१३०	१:९
१४	रक्तमाला आ.वि. चनौटे	३	०	०	३	०	०	१०	१:३
१५	लामिस्वती आ.वि.	३	०	०	२	०	१	१७	१:६
१६	वालविकास आ.वि. अँधेरी	४	०	०	४	०	०	२२	१:६
१७	भगवति आ.वि. काफलवोट	३	०	०	३	०	०	११	१:४
१८	रूम्जाटार मा.वि.	१६	१६	०	१४	१६	२	४३५	१:१४
१९	शारदा आ.वि.चार्खु	३	१	०	२	१	१	२४	१:६
२०	कालिका देवी आ.वि.वर्नालु	३	०	०	३	०	०	१५	१:५
२१	राज्यलक्ष्मी मा.वि.सानिटार	८	२	०	७	२	१	१४७	१:१५
२२	सिंहदेवी आ.वि. चुप्लु	४	०	०	४	०	०	१४	१:४
२३	सिद्वदेवी आ.वि.देउराली	३	०	०	३	०	०	२०	१:७
२४	जन्तरखानी मा.वि. जन्तरखानी	७	३	०	७	३	०	१३०	१:१३
२५	थार्तिङ गुम्वा आ.वि.नलिडाडाँ	१	०	०	१	०	०	८	१:८
२६	नवज्योती मा.वि.मैदाने	३	९	०	३	९	०	१४६	१:१२
२७	वन्दना सिंहदेवि आ.वि. वाख्रे	१	०	०	०	०	१	६	१:६
२८	जनआदर्श आ.वि.सर्सेपु	३	०	०	३	०	०	११	१:४
२९	पुष्पलाल आ.वि.धनेपु	१	१	०	१	१	०	१५	१:८

३०	रत्न आ.वि.विगुटक्सार	३	१	०	३	१	०	३०	१:८
३१	विगुटार मा.वि.विगुटार	११	५	०	९	५	२	१७३	१:११
३२	शेर्पा सामुदायीक आ.वि. विगुटार	३	१	०	२	१	१	५२	१:१३
३३	संयुक्त आ.वि. घुन्सा	४	२	०	४	२	०	४३	१:७
३४	कालिका आ.वि.सल्लेरी	१	१	०	१	१	०	११	१:६
३५	चम्पादेवी मा.वि.सल्लेरी	७	२	०	७	२	०	८९	१:१०
३६	सिद्देश्वरी आ.वि.लगलगे	२	२	०	२	२	०	१४	१:४
३७	कुन्ता मा.वि.ज्यामिरे	९	६	०	८	६	१	८५	१:६
३८	चञ्चलादेवी आ.वि.ज्यामिरे	३	१	०	३	१	०	३९	१:१०
३९	कालिका मा.वि.रूप्से	६	३	०	५	३	१	८५	१:९
४०	थानी आ.वि.ठुलढुंगा	०	२	०	०	२	०	१३	१:७
४१	पञ्चावती आ.वि. आम्जानी	२	१	०	२	१	०	२१	१:७
४२	पुन्यमाता मा.वि. वेतिनी	१३	३	०	११	३	२	१८१	१:११
४३	अन्तराष्ट्रिय युवावर्ष आ.वि. वितलव	४	०	०	३	०	१	१२	१:३
४४	जाल्पा मा.वि.गैरीगाउँ	८	६	०	८	६	०	३४९	१:२५
४५	वालमन्दिर आ.वि.	५	०	०	५	०	०	१७	१:३
४६	सगरमाथा जनता मा.वि.	१९	३	०	१९	३	०	६७४	१:३१
जम्मा		२२७	९७	०	२०९	९७	१८	३९०७	१:१२

पालिकामा रहेका विद्यालयमध्ये उल्लेखित विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात १:३ देखि १:३१ सम्म रहेको प्राप्त विवरणबाट देखिन्छ। सो अनुसार कतिपय विद्यालयमा शिक्षक दरबन्दी न्युन अवस्थामा रहेको र कतिपयमा न्युन विद्यार्थी संख्या रहेका कारण प्रति विद्यार्थी लागत बढ्न गएको अवस्था छ। अतः भौगोलिक दुरी टाढा भएमा बालविकाश केन्द्र स्थापना गरी न्युन विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालय समायोजन एवं शिक्षक दरबन्दी मिलान गरी पठनपाठन व्यवस्थित गर्नुपर्दछ । यस विषयमा गत वर्ष म.ले.प.को प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा कैफियत औल्याएकोमा स्थिति यथावत छ।

४४.२ (२०३-2082-03-19):

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन - कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१।८२ को क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१० अनुसार आधारभूत तह सञ्चालित विद्यालयलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखापरीक्षण, विद्यार्थी परिचय पत्र व्यवस्थापन, विद्यालय तथ्याङ्क व्यवस्थापन, बुलेटीन प्रकाशन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ट रु. १० हजारका दरले रक्तमाला आधारभूत विद्यालय, आगेजोरधारालाई निकासा दिएकोमा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन बेगर रु. १००००।- भुक्तानी भएकोले लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	१०,०००

४४.३ **विद्यालयको अनुगमन नियमन व्यवस्था** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार माध्यमिक तहसम्मका विद्यालय संचालन तथा व्यवस्थापनको लागि आवश्यक नीति निर्माण, अनुगमन मुल्याङ्कन तथा नियमन सम्बन्धित कार्य सम्बन्धित पालिकाले गर्ने व्यवस्था भएकोमा पालिकाले विद्यालय अनुगमन मापदण्ड तयार गरेको छैन । जसबाट विद्यालय अनुगमन कार्य शिक्षण

शिकाइ कार्य प्रभावकारी रुपमा संचालन हुन नसक्ने देखिएकोले अनुगमन मापदण्ड तयार गरी विद्यालय अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ । साथै पालिकाले निजी विद्यालय व्यवस्थापन र अनुगमन मापदण्ड निर्धारण गरेको नदेखिएकोले सो तर्फसमेत पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

४४.४ (२३५-2082-03-30):

नगर शिक्षा योजना -

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-३** को निर्णयले रू **१८०,७५०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

४४.५ **महिला फिडर छात्राबास** – कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि- २०८१।८२ को क्रियाकलाप नं. ७.२.१.१ को बुँदा नं. ४.१.१ मा सबै प्रकारका आवासीय छात्रवृत्तिका लागि विद्यालय छात्रावास व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७१ तथा विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ अनुसार हुने गरी छात्रावासमा बसी अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको बसाइलाई व्यवस्थित गर्न रकम खर्च गर्ने, विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ को बुँदा नं. ६.१.१ फिडर छात्रावासमा कक्षा ९-१२ मा अध्ययनरत छात्राका लागि यस किसिमको छात्रवृत्ति प्रदान गरिने छ । यस छात्रवृत्तिअन्तर्गत छात्रावासमा बसी अध्ययन गर्ने छात्रालाई व्यक्तिगत सरसफाइका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरु (साबुन, स्याम्पु, दन्तमञ्जन, बुस, नेलकटर, रुमाल, कोल्डक्रिम आदि) खरिदका लागि तोकिएबमोजिमको रकम मासिक रुपमा उपलब्ध गराइने छ । छात्रावास सञ्चालन तथा व्यवस्थापन वापत वार्डेनका पारिश्रमिक, कोचिङ कक्षा सञ्चालन, अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन, छात्रावास सामग्री व्यवस्थापन, पुस्तकालय सञ्चालन, छात्रासिप तालिम सञ्चालन, बैठक सञ्चालन खर्चलगायतका कार्यक्रमका लागि तोकिएबमोजिमको एकमुष्ट रकम सम्बन्धित विद्यालयलाई उपलब्ध गराइने छ । पालिकाले महिला फिडर छात्राबासलाई कार्यविधि अनुसार २० जना विद्यार्थीको १० महिनाको ५०००।– दरले छात्रावासलाई जम्मा रु. १००००००।– उपलब्ध गराएको देखियो। महिला फिडर छात्राबासले रु. ९५००००।– विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति दिई रु. ५००००।– मात्र छात्राबास व्यवस्थापनमा खर्च गरिएको छ। विद्यालयले छात्रावास सञ्चालन तथा व्यवस्थापन वापत वार्डेनका पारिश्रमिक, कोचिङ कक्षा सञ्चालन, अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन, छात्रावास सामग्री व्यवस्थापन, पुस्तकालय सञ्चालन, छात्रासिप तालिम सञ्चालन, बैठक सञ्चालनलगायतमा समेत खर्च गर्नु पर्दछ।

४४.६ **बढी तलब निकासा** –

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२२** को निर्णयले रू **२५,७११** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२२** को निर्णयले रू **१२,६६६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२२** को निर्णयले रू **११,६५०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२२** को निर्णयले रू **९,७४४** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२२** को निर्णयले रू **४५,१४९** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२२** को निर्णयले रू **२६,९३५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

४४.७ **पाठ्यपुस्तक** – कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१।२०८२ को क्रियाकलाप नं. २.४.६.२ को बा नं. ५ अनुसार विद्यालयलाई पाठ्यपुस्तक व्यवस्थाका लागि कक्षा ११-१२ का लागि आर्थिक वर्षको प्रथम त्रैमासिक तथा कक्षा १-१० का लागि शैक्षिक सत्र सुरु हुनुभन्दा ३ महिना अगावै विद्यालयको खातामा अनुदान दिने, यसरी अनुदान दिँदा पहिलो पटकमा चालु शैक्षिक सत्रको विद्यार्थी सङ्ख्याको ७५ प्रतिशत सङ्ख्यालाई हिसाव गरी अनुदान दिने, शैक्षिक सत्रमा भएको नयाँ विद्यार्थी भर्नाको विवरण, पाठ्यपुस्तक खरिद र वितरण गरेको विवरणका आधारमा यकिन गरी नपुग हुने रकम मात्र दोस्रो पटक अनुदान दिने व्यवस्था छ। सुरुको ७५% निकासा रकम वचत हुन आएमा विद्यालयमा निकासा हुने अन्य शीर्षकको रकमबाट कटाई स्थानीय तहले हिसाव मिलान गर्ने उल्लेख छ। पालिकाले देहायको विद्यालयलाई रु. १४०४२।- बढी भुक्तानी दिएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु.

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **३,७८६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **२,६४८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **२,४८९** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **२,१९०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **१,९३५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **१,५१०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **१,३६४** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **१,१२५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **१,०७८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **९९१** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **९२६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **८२२** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **८०५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ४४.७ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

असुल गर्नुपर्ने	१४,०४२

४५ **सामाजिक सुरक्षा-**

पालिकाले उपलब्ध गराएको Sucess विवरण अनुसार सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन तर्फ १२ वडाका लाभग्राहिको खातामा भत्ता रकम जम्मा गर्न ई.एफ.टी. मार्फत प्रथम त्रैमासिकमा रु.३५६३१४४०।-, दोस्रो त्रैमासिकमा रु.३६००८९१२।-, तेस्रो त्रैमासिकमा रु.३६१२००३६।- र चौथो त्रैमासिकमा रु.३६३४३६०२।- समेत रु.१४४१०३९९०।- वितरण गरेको छ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन् :

४५.१ **बढी निकासा -**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२३** को निर्णयले रू **४८,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

४५.२ **लगत कट्टा-**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **५३४** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-१** को निर्णयले रू **११,४६७** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-१** को निर्णयले रू **४,४००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-१** को निर्णयले रू **४,२६७** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **२,४००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-१** को निर्णयले रू **१,२००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-१** को निर्णयले रू **१,०६७** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-१** को निर्णयले रू **९३४** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२** को निर्णयले रू **६६७** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

४५.३ **पारदर्शिता** - सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७७ को दफा ३२ मा स्थानीय तहको कार्यालयले लाभग्राहीको नाम दर्ता तथा नवीकरण प्रकृया, भत्ताको दर, प्राप्त हुने बैंक, लाभग्राहीले पुरा गर्नुपर्ने प्रकृया जस्ता भत्ता सम्बन्धि जानकारी स्थानीय सामाजिक संघसंस्था, गैरसरकारी संस्था, सामाजिक परिचालनमा संलग्न संस्था समेतको सहयोग लिएर अनिवार्य रुपमा प्रचार प्रसार गर्ने र भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरुको नामावली सम्बन्धित स्थानीय तहको वेभसाइटमा राख्ने व्यवस्था गरेकोमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले उल्लेखित व्यवस्था परिपालना गरेको पाइएन । कार्यविधिमा उल्लेखित व्यवस्था परिपालना गरी सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको पारदर्शिता प्रवर्द्धन गर्नुपर्दछ ।

४५.४ **अनुगमन तथा निरीक्षण** - सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७७ को दफा २७ (३) अनुसार गाउँ कार्यपालिका अध्यक्ष वा नगर कार्यपालिकाका प्रमुखले वा स्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले भत्ता वितरण कार्य प्रक्रियाको निरीक्षण तथा अनुगमन गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा पालिकाले उक्त कार्य गरेको पाइएन। यस तर्फ पालिका क्रियाशिल हुनुपर्ने देखिन्छ ।

४५.५ **नविकरण** - सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यबिधि, २०७७ को दफा ४ मा पालिकाले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गरिरहेका लाभग्राहीको नियमावलीको नियम ९ बमोजिम प्रत्येक आर्थिक वर्षमा कार्तिक मसान्तभित्र लाभग्राहीको नविकरणको अभिलेख अनिवार्य रुपमा प्रणालीमा अद्यावधिक गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा पालिकाले एउटै नागरिकता नम्बर दोहोरिएको पहिलो किस्ताको ६१ जनालाई ४ वटै किस्तामा रु २६४१२७२ ।- भत्ता वितरण गरेको छ ।एउटै नागरिकता नम्बर भएका व्यक्ती फरक-फरक हो। होइनन भनी एकिन गर्न सकिएन । तसर्थ एकै व्यक्तिलाई दोहोरो भुक्तानी भए नभएको सम्बन्धमा एकिन गर्नुपर्दछ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ४५.५ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

संपरीक्षणबाट थप भएको बेरूजू

<table>
<tr><th>क्र.सं.</th><th>बेरुजुको विवरण</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>अवकास कोष - स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ मा स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका कर्मचारीले निजको सेवा शर्त सम्बन्धी कानून बमोजिम अवकास हुँदा प्राप्त गर्ने योगदानमा आधारित उपदान वा निवृतिभर, औषधी उपचार लगायतका सुविधा उपलब्ध गराउनका लागि दरबन्दीमा कार्यारत कर्मचारीले खाईपाई आएको तलबको दश प्रतिशत कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्ने गरी एक अवकास कोष स्थापना गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले स्थापना गरेको कोषको अवस्था निम्नानुसार छ।
<table>
<tr><th>सुरु मौज्दात</th><th>यो बर्षको आम्दानी</th><th>यो बर्षको खर्च</th><th>अन्तिम मौज्दात</th></tr>
<tr><td>३३६२४८५.२३</td><td>४९९६५८</td><td>७२०००</td><td>३७९०१४३।२३</td></tr>
</table>
पालिकाको तर्फबाट एकमुष्ट रु. ४,९९,६५८।०० जम्मा गरेको छ। पालिकाले कोष संचालन सम्बन्धमा कानुन निर्माण नगरेकोले अवकाष कोष संचालन सम्बन्धी कानुन निर्माण गरी रकम परिचालन तथा उपयोग गर्नुपर्दछ।</td><td>०</td></tr>
</table>

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०८१/८२

कार्यालय र स्थान : सिद्धिचरण नगरपालिका, ओखलढुंगा , सिद्धिचरण नगरपालिका , ओखलढुंगा

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	भिष्मराज भट्टराई	२०८२-१०-२१	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	नरेश कटवाल	२०७५-१२-५	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरण:

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
३,७१०,३३४.९२	७,५६६,८३४.५८	३,९६३,७९२	०	०	२०९,७९२
				प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजू रु.	१५,४५०,७५३.५
				प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्यौंट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.	६,८०५,०३४.३६
				संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजू रु.	०
				लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजू रु.	८,६४५,७१९.१४

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		४३१५७९५१.३४	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	४६३७२७७००	चालु खर्च	४६२४५३७८८.६८
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	३७०८३०००	पूँजीगत खर्च	१२८०६८१००.५६
राजश्व बाँडफाँट	१०७०१०९६८.२६	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	२०२०७१२९४.९३
आन्तरिक आय	१७२४९४३६.४७		
अन्य आय	१८२५४७८९८.२६		
कुल आय	८०७६१९००२.९९	कुल खर्च	७९२५९३१८४.१७
बाँकी मौज्दात		५८१८३७७०.१६	

अनुसूची - २

बेरूजु दफा २० सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची - ३

सि नं	नाम थर	पद	भुक्तानी रकम
१	डा.अमर कुमार साह	पशु चिकित्सक छैठौं	३९९५९४.०८
२	अस्मिता दाहाल	कृषि प्राविधिक छैठौं	५७९५९०.८७
३	टिका प्रसाद दाहाल	असिस्टेन्ट सब ईन्जिनियर	४७३२१४.७४
४	ज्ञान बहादुर राई	असिस्टेन्ट सब ईन्जिनियर	४६३८६४.७४
५	बासुदेव दाहाल	सव ईन्जिनियर	५०९२९५.१०
६	रेजिना मगर	हेल्थ असिस्टेन्ट	४६००३६.५९
७	तारा तामाङ	अ. न. मी.	२८६१३४.००
८	हरि नारायण निधि	वैद्य	३३१६५०.००
९	सविना गुरुङ	अ. न. मी.	२६४२९७.००
१०	अनु श्रेष्ठ	अ. हे. व.	४३४९८६.४७
११	सम्झना बोगटी	अ. हे. व.	२६९८१०.००
१२	डोल्मा शेर्पा	अ. न. मी.	२६८२७०.००
१३	रञ्जना खड्का	अ. न. मी.	२७५५७०.००
१४	गीतादेवी धमला	अ. न. मी.	२६७५७०.००

१५	पोटनाथ धमला	अ. हे. व.	२७७३००.००
१६	मिना कुमारी धमला	अ. न. मी.	२४७४०४.००
१७	मुरारी चौधरी	अ. हे. व.	३७५७२७.००
१८	फुलमाया श्रेष्ठ	अ. न. मी.	२८४१७०.००
	जम्मा		६४६८४८४.५९

बेरूजु दफा ३६.१ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -४

क्र.सं.	योजनाको विवरण	ठेक्का नं.	बोलपत्रदाता	लागत अनुमान	सम्झौता रकम	घटी प्रतिशत
१	हटिया क्षेत्र निर्माण	Works/NCB/01/2081/82	के वि जि कन्स्ट्रक्सन एण्ड ड सप्लायर्स प्रा लि	३३८२१००	२२५३६२६	३३.४०
२	अधेरी दोभान देखि सि.न.पा. ९ वडा कार्यालय ज्यामिरे हुदै भालुखोप सडक स्तरोन्नती	Works/NCB/02/2081/82	बृटिस कन्स्ट्रक्सन कम्पनी प्रा लि	१२६२८९५७	५१८८९४३	५८.९०
३	बृहत सिचाँई योजना -१० स्क्रिम _	Works/NCB/03/2081/82	नर्वदा कन्स्ट्रक्सन सेवा	१४९६९०५५	९००२२१२	३९.९०
४	रेडक्रस साझेदारी मालसामान खरिद	Goods/NCB/04/2081/82	नेपाल पलाष्टिक प्रा लि धरान	२९९९४८६	१९२४७४९	३५.८०
५	फलैचा निर्माण रामवजार	Works/SQ/05/2081/82	एन पि एस कन्सट्रक्सन	१०४९६९७	९४५०२२	१०.००
६	कार्यालय मसालन्द खरिद	Goods/SQ/06/2081/82	एल वि मल्टिप्रपोज कम्पनी प्रा लि	१५५३०७०	७६०९९९	५१.००
७	औषधी खरिद	Goods/NCB/07/2081/82	हेल्पीङ मल्टिप्रपोज प्रा लि	४४८३०००	३९६६५९७	११.५०
८	सेनेटरी प्याड खरिद	Goods/SQ/08/2081/82	एन्जल टच हाईजिन म्यानिफ्याक्चर प्रा लि	१४४३७६६	८३१६६६	४२.४०
९	भेटनरी औषधी खरिद	Goods/SQ/09/2081/82	शिवसारथी भेट फर्मा प्रा लि	११९७८०६	६०६००३	४९.४०
१०	आहालडाडा ओखरवोट ३ नं. वडा कार्यालय अधेरी हुदै निशंखे सडक स्तरोन्नी	Works/NCB/10/2081/82	हिल्टन कन्सट्रक्सन प्रा लि	६६८५५७४	३५७२९०९	४६.६०
११	ओखलढुंगा जिल्ला सि न पा ९ ज्यामिरे मुल पधेरो बाट डाँडाटोल सम्म्को सडक स्तरोन्नती	Works/NCB/11/2081/82	के वि जि कन्स्ट्रक्सन एण्ड ड सप्लायर्स प्रा लि	३८६३४०८	२१७७७७२	४३.६०
१२	निगाले खोला बसाह केत्तुके सडक स्तरोन्नती	Works/NCB/12/2081/82	बृटिस कन्स्ट्रक्सन कम्पनी प्रा लि	८०४१६३३	३८३६६८१	५२.३०
१३	वडा नं ६ को विभिन्न सडक स्तरोन्नी	Works/SQ/13/2081/82	एस एम कन्स्ट्रक्सन एण्ड मल्टीसप्लायर्स प्रा लि	१९९९९८१	१९१३४६९	४.३०
१४	वडा नै. १० स्थित विभिन्न सडक निर्माण	Works/SQ/14/2081/82	भावना समन्वय निर्माण तथा सप्लायर्स प्रा लि	१५९४३६७	१५९१७२९	०.२०
१५	रामवजार व्याडमिन्टन कर्वडहल	Works/SQ/15/2081/82	नर्वदा कन्स्ट्रक्सन सेवा	१४४९१४६	९७७८३१	३२.५०
१६	पलाष्टिक टनेल खरिद	Goods/SQ/17/2081/82	नेपाल थोपा सिचाँई प्रा लि	५९८२४४	३३१०८३	४४.७०
१७	राज्य लक्ष्मि मा वि भवन	Works/RLSS/NCB/2081/82	संयोग– आरम्भ जेभि	४८४८३४३२	३१९९८५३२	३४.००

	निर्माण					
१८	सिप विकास तालिम	Consulting/SQ/20/2081/82	पोखरा भ्यालि टेक्निकल ईन्च्यच्यूट प्रा लि	७७३०५२	४९७६२९	३५.६०
१९	नेपाल रेडक्रस शाखा भवन निर्माण	Works/SQ/21/2081/82	श्रेष्ठ विल्डर्स	१४९९६७५	११०७६९५	२६.१०
२०	वडा नं ३ को विभिन्न सडक स्तरोन्नी	Works/SQ/22/2081/82	सुर्यज्योती कन्सट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा लि	७७१८७८	७७०६०७	०.२०
२१	भुसुने सडक निर्माण	Works/SQ/26/2081/82	सुर्यज्योती कन्सट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा लि	१५४९३९	१५४४९७	०.३०
२२	बाटो मुनी टोल सडक निर्माण	Works/SQ/27/2081/82	रिद्धिसिद्ध कन्स्ट्रक्सन कम्पनी प्रा लि	२९९९९९	२९६६८१	१.१०
२३	अपाङ्ग सहायक सामाग्रि खरिद	Goods/SQ/28/2081/82	संगम सप्लायर्स	६०००००	४९८५००	१६.९०
२४	विषादि खरिद	Goods/SQ/29/2081/82	शिवम क्रोप साईन्स प्रा लि	१९९८३७	१५७७००	२१.१०
२५	कृषि मेशनरी खरिद	Goods/SQ/30/2081/82	शिवम क्रोप साईन्स प्रा लि	११८३८००	९००७५०	२३.९०
२६	सुन्तला विरुवा खरिद	Goods/SQ/31/2081/82	अभिन्नदन फलपूर नर्सरी बागवानी फर्म	१७३००००	९७००००	४३.९०
२७	वडा नं 0 १० को विभिन्न सडक निर्माण	Works/SQ/32/2081/82	के वि जि कन्स्ट्रक्सन एण्ड ड सप्लायर्स प्रा लि	१०५५४२४	१०२३७७५	३.००
२८	फलैचा निर्माण रामवजार	Works/SQ/33/2081/82	एन पि एस कन्स्ट्रक्सन	१०१७९६५	९८७४६७	३.००

बेरूजु दफा ४४.७ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -५

School Name	Grade											ऐक्षिक	स्थानीय विषय	जम्मा हुनुपर्ने	भुक्तानी भएको	बढी
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२				
Rumjatar Secondary School	४	१	२	९	८	२३	३४	३३	४०	४०	९५	९४	१३११५	१२६६६	२३३८८३	२४७९२५	१४०४२

बेरूजु दफा ४५.५ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -६

S.N.	Social Assistance Type Name	W No.	Member Name	Citizenship No	Regular Amount
1	Severely Disabled Grant	1	Milan Ghimire	0	6384
2	Full Disability	2	Dor Bahadur Khatri	0	11970
3	Senior citizen’s allowance-Others	4	Naina Kumari Gurung	105	12000
4	Senior citizen’s allowance-Others	4	Nanda Bahadur Magar	105	12000
5	Senior citizen’s allowance-Others	9	Sange Magar	105	12000
6	Senior citizen’s allowance-Others	10	Tulasiram Dhamala	129	12000
7	Senior citizen’s allowance-Others	11	Shree Maya Tamang	129	12000
8	Senior citizen’s allowance-Others	4	Bhim Bahadur Gurung	131	12000
9	Senior citizen’s allowance-Others	5	Mingma Laki Sherpa	131	12000
10	Senior citizen’s allowance-Others	11	KHILA NATH DAHAL	131	12000
11	Senior citizen’s allowance-Others	1	Budha Maya Kami	133009।178	12000
12	Senior citizen’s allowance-Others	1	Mithi Bishwakarma	133009।178	12000
13	Senior citizen’s allowance-Others	6	Kiran Bahadur Magar	14	12000
14	Senior Citizen's Single women’s allowance	6	Jangmu Sherpa	14	7980
15	Senior citizen’s allowance-Others	4	Nar Bahadur Sarki	1550	12000
16	Widow	7	Sam Lakki Sherpa	1550	7980
17	Senior citizen’s allowance-Others	2	Kali Sarki	1719।959	12000
18	Senior citizen’s allowance-Others	2	Kali Sarki	1719।959	12000
19	Senior citizen’s allowance-Dalit	4	Bhim Bahadur Sarki	19	7980
20	Full Disability	4	Prasiddha Gurung	19	11970
21	Senior citizen’s allowance-Others	6	Dorjee Sherpa	210	12000
22	Senior citizen’s allowance-Others	12	Sitadevi Shrestha	210	12000
23	Full Disability	2	Bala Bahadur Katwal	211	11970
24	Senior citizen’s allowance-Others	12	Bhaira Bahadur Shrestha	211	12000
25	Widow	4	Lila Maya Pokhrel	22	7980
26	Widow	11	Nir Kumari Bhujel	22	7980
27	Senior citizen’s allowance-Dalit	3	Kumar Bahadur Darji	297	7980
28	Senior citizen’s allowance-Dalit	6	Dan Bahadur Bishowkarma	297	7980
29	Senior citizen’s allowance-Others	1	Bal Bahadur Shrestha	324	12000
30	Senior citizen’s allowance-Others	1	Sukra Bahadur Shrestha	324	12000
31	Senior citizen’s allowance-Others	2	Sabitra Devi Koirala	329	12000
32	Senior citizen’s allowance-Others	6	Karna Bahadur Magar	329	12000

33	Senior citizen’s allowance-Others	1	Krishna Kumari Katwal	388	12000
34	Senior citizen’s allowance-Others	2	Man Bahadur Bishowkarma	388	12000
35	Senior citizen’s allowance-Dalit	4	Bhupdhoj Thatal	414	7980
36	Senior citizen’s allowance-Others	9	Judda Bahadur Khadka	414	12000
37	Senior citizen’s allowance-Others	11	Sabitri Devi (Karki) Khatri	414	12000
38	Senior citizen’s allowance-Others	3	Bal Maya Rai	423।184	12000
39	Senior citizen’s allowance-Others	12	Bala Maya Rai	423।184	12000
40	Senior citizen’s allowance-Others	3	Badan Kumari Dahal	447	12000
41	Senior Citizen's Single women’s allowance	12	Anita Rajbhandari	447	7980
42	Senior citizen’s allowance-Others	6	Purna Bahadur Magar	471	12000
43	Senior citizen’s allowance-Others	8	BIR BAHADUR TAMANG	471	12000
44	Senior citizen’s allowance-Others	4	Praladh Rai	509	12000
45	Senior citizen’s allowance-Others	7	Ringima Sherpa	509	12000
46	Widow	4	Ananta Kumari Gurung	597	7980
47	Widow	12	DURGAMAYA KHADKA	597	7980
48	Senior citizen’s allowance-Others	1	Harka Bahadur Ghimire	598	12000
49	Senior Citizen's Single women’s allowance	11	Fatya Maya Ghimire	598	7980
50	Senior citizen’s allowance-Others	1	Lal Bahadur Shrestha	691	12000
51	Senior citizen’s allowance-Others	9	Bed Bahadur Baniya	691	12000
52	Senior citizen’s allowance-Others	8	Atma Prasad Chaulagain	696	12000
53	Senior citizen’s allowance-Others	11	Maitilal Rai	696	12000
54	Full Disability	7	Kumar Magar	76	11970
55	Senior citizen’s allowance-Others	12	Rana Bahadur Magar	76	12000
56	Widow	4	BISHNU KUMARI SHRESTHA	78	7980
57	Full Disability	4	Ujjwal Gurung	78	11970
58	Senior Citizen's Single women’s allowance	5	Chandra Kumari Rai	894।6264	7980
59	Senior Citizen's Single women’s allowance	5	Dambar Kumari Giri	894।6264	7980
60	Senior citizen’s allowance-Others	4	Padam Bahadur Gurung	97	12000
61	Severely Disabled Grant	7	Sumitra Karki	97	6384
Total					**660318**
चार वटै त्रैमासिकको					**2641272**

सुझाव

स्थानीय तहहरूद्वारा प्रदान गरिने सेवालाई छिटो, सरल, सुलभ र गुणस्तरीय बनाई स्थानीय जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन यस स्थानीय तहले कानुन तथा नीति निर्माण, साधन स्रोतको प्रभावकारी परिचालन, विकास प्रशासन, राजस्व परिचालन, नियमित सेवा प्रवाह, आर्थिक प्रशासन लगायतका विषयमा तपसिल अनुसारका सुधार गर्नुपर्दछः

- वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम सम्बन्धित मार्गदर्शनमा तोकिएबमोजिम विनियोजनमा कुशलता, कार्यान्वयनमा दक्षता र अपेक्षित नतिजा प्राप्त हुने गरी बजेट विनियोजन गरी पारित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक आयका क्षेत्रहरू पहिचान गरी आन्तरिक आय वृद्धि गर्नुपर्दछ। कार्ययोजना तयार गरी विगतका आय बक्यौता असुल गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- नेपालको संविधानको धारा ५९ को उपधारा ७ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट घाटा व्यवस्थापन तथा अन्य वित्तीय अनुशासन सम्बन्धी व्यवस्था संघीय कानुन बमोजिम हुने उल्लेख भएकोमा पालिकाले यस सम्बन्धी कानुन निर्माण गर्दा संघीय कानुनसँग सामाञ्जस्यता कायम नगरेकोले यसमा सुधार हुनुपर्दछ ।
- स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधा सम्बन्धी ऐन अनुसार मात्र पदाधिकारीलाई तोकिएको सुविधा व्यवस्था गर्नुपर्दछ। निर्वाचित हुने पद बाहेक राज्यकोषबाट तलव सुविधा बेहोर्ने गरी नियुक्त हुने सबै पदमा योग्यता र मापदण्ड तोकिनुपर्दछ ।
- स्थानिय सेवा ऐन र नियम अनुसार सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा सङ्गठन संरचना निर्माण गरी स्थायी पद सिर्जना, पद दर्ता र पदपूर्ति गरी कर्मचारी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।
- भौगोलिक अवस्था, स्रोतको उपलब्धता, सेवा प्रवाहको अवस्थासमेतका आधारमा कानुन बमोजिम जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गरी कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिता ल्याउन प्रशिक्षण तथा तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- अनुदान दिने विषय, क्षेत्र, वर्ग, समूहबारे कानुनबाट नै स्पष्ट गरी अन्तिम प्रयोगकर्तालाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने तथा उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि हुने गरी अनुदान प्रदान गर्नुपर्दछ । अति विपन्न र न्यून आय वर्गलाई सेवामा पहुँच दिन प्रदान गरिने सुविधा सोही वर्गमा पुगेको सुनिश्चित गर्ने सो प्राप्त गर्नेको विवरण सार्वजनिकीकरण गर्नुपर्दछ ।
- व्यावसायिक प्रकृतिको संस्थाहरूलाई पुँजीगत अनुदान प्रदान गर्दा लाभग्राहीले प्राप्त गर्ने लाभको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ । यस्ता संस्थाहरु विघटन भएमा बाँकी सम्पत्ति लगानीको अनुपातमा फिर्ता हुने सुनिश्चितता हुन पर्दछ। यस्तो निर्माण व्यक्तिगत स्वामित्व रहेको जग्गा वा सम्पत्तिमा गरिनु हुँदैन ।
- एउटै प्रकृतिको काममा समेत लागत अनुमान टुक्र्याई सोझै खरिद गर्ने, पूर्वानुमान गर्न सकिने अवस्थामा पनि लागत अनुमान यथार्थपरक तवरले तयार नगरी भेरिएसनबाट थप कार्य गराउने प्रवृत्तिमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- खरिद सम्झौताको निर्धारित समयमा ठेक्काको काम सम्पन्न गर्नुपर्दछ। म्याद थप कार्यलाई वस्तुनिष्ठ र तथ्यमा आधारित बनाउनुपर्दछ।निर्माण व्यवसायी वा उपभोक्ताबाट भएको निर्माण कार्यको विस्तृत विवरण देखिने गरी तोकिएको ढाँचामा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८(५) बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन सार्वजनिक तथा सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाइ गर्नुपर्दछ।
- स्थानीय तहले आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही मापदण्डका आधारमा आर्थिक सहायता वितरण गरी प्राप्त गर्नेको नाम सार्वजनिक गर्नुपर्दछ। त्यसैगरी अनुत्पादक र वितरणमुखी कार्यक्रममा गरिने खर्च घटाउनुपर्दछ।
- आधारभूत तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरूमा प्रचलित नियमले तोकेअनुसार शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षक संख्या कायम गरी बढी भएका शिक्षकहरू समायोजन गर्नुपर्दछ।
- एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा रहेका विद्यार्थी संख्याको आधारमा दिवा खाजा, छात्रवृत्ति, पाठ्यपुस्तक र अन्य अनुदान रकम विद्यालयलाई निकासा दिनुपर्दछ ।
- बजेट तर्जुमा पूर्व नै अनुमान गर्न सकिने शीर्षकमा समेत अर्थ विविध वा अबण्डामा बजेट राख्ने र वर्षान्तमा रकमान्तर गरी खर्च गर्ने परिपाटी नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- पूर्व तयारीका कार्य सम्पन्न भएका आयोजनामा मात्र बजेट विनियोजन गर्नुपर्दछ। स्रोतको सुनिश्चितताबेगरका कार्यक्रम/ आयोजनामा आगामी वर्षको लागि दायित्व सिर्जना गरी भुक्तानी बाँकी राख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

- कार्यालय तथा अस्पताल भवन, सडक, सिँचाइ, खानेपानी जस्ता आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा स्पेसिफिकेशनले तोकेको संख्यामा निर्माण सामग्रीहरूको गुणस्तर परीक्षण गराउनुपर्दछ। साथै रनिङ्ग बिलसाथ गुणस्तर परीक्षण प्रतिवेदन संलग्न गरेर भुक्तानी दिनुपर्दछ।

- उपभोक्ता समितिबाट काम गराउँदा खरिद सम्झौतामा तोकिए बमोजिमको जनसहभागिताको अंश समितिबाट व्यहोर्ने गरी सम्झौता गरेकोमा कतिपय काममा सो अंश व्यहोरेको यकिन नगरी भुक्तानी दिएकोले सम्बन्धित कर्मचारीलाई जवाफदेही बनाउनुपर्दछ ।

- जटिल प्रविधि तथा उपकरणको प्रयोग हुने निर्माण कार्य र सामग्री खरिद गर्ने कार्य समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएकोले सोमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

- कृषि, पशु, सहकारी संस्था लगायतलाई विभिन्न प्रयोजनमा अनुदान उपलब्ध गराउँदा किसानको सूचीकरण, वर्गीकरण, परिचयपत्रको व्यवस्था गरी तीनै तहको समन्वयमा दोहोरो नपर्ने व्यवस्था गर्दै एकीकृत विद्युतीय अभिलेख राखी वितरण गर्नुपर्दछ। नाफामूलक संस्थालाई अनुदान वितरण गर्नु हुँदैन।

- सहकारी तथा गरिबी सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (कोपोमिस) तथा विद्यमान सहकारी ऐन तथा नियमको आधारमा सहकारी संस्थाहरूको सुपरिवेक्षण गरी उक्त ऐन नियम अनुसार सञ्चालन भए नभएको सुनिश्चित गर्नुपर्दछ।

- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यविधि तयार गरी कार्यसम्पादनलाई मितव्ययी, पारदर्शी र व्यवस्थित गर्नुपर्दछ। अन्तिम लेखापरीक्षण अगावै आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी सोबाट देखिएका बेहोरा जिम्मेवार व्यक्तिले फर्स्यौट गर्नुपर्दछ।

- वित्तीय अनुशासन कायम गर्न लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको सार्वजनिकीकरण तथा बेरुजु फर्स्यौटको कानुनी व्यवस्था एवं संयन्त्र तय गरिनुपर्दछ । लेखा समितिको कार्यसञ्चालन सम्बन्धी कानुन तर्जुमा गरी सो समितिलाई प्रभावकारी बनाई बेरुजु फर्स्यौट कार्यलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ।

- सरकारी पेश्की बाँकी रहेकालाई सार्वजनिक पदमा नियुक्ति नगर्ने तथा निर्वाचित हुने पदको हकमा उम्मेदवार हुन वञ्चित गर्ने एवं म्याद नाघेको पेश्कीको विवरण सार्वजनिक निकायले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ७ दिनभित्र सार्वजनिकीकरण गर्ने कानुनी व्यवस्था हुनुपर्दछ ।

- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा असुल गर्नुपर्ने बेरुजु कायम रहेकोमा सो फर्स्यौट नगरुञ्जेल वृत्ति विकासमा रोक्का गर्ने तथा नयाँ नियुक्ति नहुने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा बेरुजु कायम भएमा सो व्यक्तिलाई उक्त बेरुजुबारे समयमै जानकारी गराउनुपर्ने र जानकारी नगराउने कर्मचारी उपर विभागीय कारबाही गर्ने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

- जिन्सी सामग्री, यन्त्र उपकरण तथा औजारहरु आवश्यकता र औचित्यका आधारमा खरिद गरी उपयोगको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ ।मौज्दातमा रहेका यन्त्र, उपकरण र औजार मर्मत सम्भार गरी उपयोग हुन नसक्ने अवस्था एकीन गरेर मात्र खरिद गर्नुपर्दछ ।

- जुनसुकै तरिकाले प्राप्त गरेको जिन्सी एवं सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख अनिवार्य रूपमा सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (पाम्स) मा अभिलेख राख्नुपर्दछ।

- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २९ अनुसार कार्यालयको जनशक्तिले गर्न नसक्ने कामको लागि मात्र परामर्श सेवा खरिद गरी परामर्शदाता माथिको निर्भरता कम गर्नु पर्दछ । तयार गरिएका विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन लगायतका प्रतिवेदनहरू क्रमिक रुपले कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।

- सरकारी डिजिटल सेवाहरूको गुणस्तर, पहुँच र विश्वसनीयता बढाउन सेवा स्तर सम्झौतातथा गोपनीयता सम्झौता अनिवार्य गर्नुपर्दछ। एकै प्रकारको कामको लागि निकायगतरूपमा अलग - अलग सूचना प्रविधि प्रणाली खरिद गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।

- सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता लागि नागरिक सचेतना वृद्धि कार्यक्रम गर्नुका साथै नागरिकबाट पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने विधि अवलम्बन गर्नुपर्दछ। समयको उपलव्धता एवं सेवा खरिद गर्ने सामर्थ्य सहितको सेवा प्रवाह तय गरिनुपर्दछ ।

- स्थानीय तहहरूमा रहेका भारी यन्त्र उपकरणहरू निःशुल्करूपमा समेत प्रयोग गरेको कारण ती उपकरणबाट प्राप्त आम्दानी भन्दा सञ्चालन खर्च बढी रहेको देखिन्छ। अतः यस्ता उपकरण प्रयोगको शुल्क तोकी प्रयोग गरेको लगबुकको आधारमा शुल्क असुल गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

- आन्तरिक लेखापरीक्षण समयमा नहुने, भएकोमा प्रतिवेदनमा उल्लिखित बेहोरा कार्यान्वयन नहुने, आन्तरिक लेखापरीक्षकलाई फरक जिम्मेवारीमा खटाउने गरेकोले आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रभावकारी देखिँदैन। आन्तरिक लेखापरीक्षणलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।